

TAUTIŠKUMO SVARBA MODERNĖJANČIAME PASAULYJE

Prof. Romualdas Grigas

Nesunku suprasti, kad nūdienos pasaulis kinta ne itin palankia tautos egzistencijai kryptimi. Ji praranda savo tapatumą veikiamą, tariant Z. Brzezinski žodžiais "nebevaldomo pasaulio" – materialinių bei prityviųjų juslinių poreikių suabsoliutinimo. Jos tapatumas prarandamas dėl to, kad fundamentalusis kapitalizmas naikina kone visas vertybes, išskyrus pinigus. Apie tai atvirai ir su aistra kalba G. Soros (žr. "Pasaulinio kapitalizmo krizė"). Vis labiau įsitvirtina kultūros kintamumas ir fragmentiškumas ir vis mažiau vietos lieka tradicinėms, pastovioms, egzistencinę prasmę žmogaus gyvenimui teikiančioms vertybėms. Suprantama ir tai, kad kartu su vis labiau integruota pasauline visuomene bei civilizacija formuojasi ir žmogaus, kaip pasaulio piliečio savimonė, išstumdama tautinę. Ypač tai pastebima tais atvejais, kai žmogus gyvena

"išklabinatos", nusilpusios kultūros erdvėje.

Žinoma, lietuvių tauta, jos atkurta oficialiai savarakiška valstybė ir ją atstovaujantys politikai vargu ar gali šiandien bent kiek rimčiau pretenduoti į sprendimus, įtakančius globaliuosius procesus ir virštautines struktūras. Bet nesuprantamas būtų ir savanoriškas nusišalinimas nuo to, ką pavadintume mažesnių valstybių ir ne tokių skaitlingų tautų organizuotu stipresniu, negu iki šiol vaidmeniu geopolitikos ir globalizacijos erdvėje.

Provincialumas provincialumui – nelygus. Tarkim, galima patikliai (lyg kokiai naiviai užkampio merguželei, sutikusiai miesto ponaiti) "atsiduoti globalizacijos procesams – technologijų, informacijos, standartizacijos ir šablonizacijos įtakoms. Bet galima pasinaudoti tos pačios globalizacijos teikiama galimybe išlikti su sava, nuolatiniu dėmesiu bei pastangomis modernizuojama etnokultūrine, etnopsichologine ar etnoorganizacine autentika ir saviteiga.

Tautinio savitumo nūdienos pasaulio sąlygomis išties nederėtų pervertinti. Nesaikeingas šių dalykų iškėlimas šiandien, labiau nei kada, veda prie savizoliacijos, prie etnocentrizmo ir priešinimosi istoriškai neišvengiamam tautų suartėjimui. Dar dau-

giau, tai veda prie civilizacinės tuštumos, kurios apraiškų apščiai pakanka ir šiandieninėje Lietuvoje. Tokio, ypač akivaizdaus civilizacinio nepajėgumo tragiška auka nūdien yra tapusi čečėnų tauta.

Savitumas mums reikalingas ne kaip savitikslis, bet kaip natūrali socialinės organizacijos forma, kaip medžiaga, sąlygojanti kiek tik įmanoma geresnį žmonių bendruomeninį sugyvenimą. Tautos savitumas gali pasitarnauti kaip kvietimas gyventi, vadovaujantis gilesnėmis, prasmingesnėmis, o ne vien vartotojiškomis ar net savanaudiškomis orientacijomis. Tautinio savitumo išsaugojimas – tai dar ir įnašas į pasaulio kultūros lobyną, nes pasaulis žavus ne monotoniškumu, bet įvairove.

Tokios ir į jas panašios mintys nėra tik mano, tarsi kokio išskirtinio asmens, susirūpinusio savo tautos likimu, pozicija. Štai mokslo pasaulyje plačiai žinomas anglas A. Smith rašo: "Nei internacionalizmas, nei virštautiškumas neteikia daug vilčių, kad tautiškumas suirs pats, kaip to taip geidžia kosmopolitiniai utopistai. Tautiškumą, kuris taip tvirtai įsišaknijęs moderniajame socialiniame ir politiniame kontekste, tiek iš vidaus, tiek iš išorės palaiko patys įvairiausi mechanizmai". Panašiai mąsto ir rusų profesorius N. Skvorcov, teigdamas: "Šiuolaikinėje epochoje suma sąlygų, skatinančių išsaugoti etniškumą, gali žymiai išaugti". Tarp tokių sąlygų, kaip ypač veiksmingas, jis išskiria "šiuolaikinės valstybės veiklą" ir "etninio nacionalizmo ideologiją. JAV profesorius R. Brumbaker irgi tvirtina: "Betgi numatomoje ateityje tautinė valstybė ir nacionalinė pilietybė labai tvirtai – gal būt net per tvirtai – liks su mumis".

Jau minėtas A. Smith, Vakaruose pripažintas tautinių problemų tyrinėtojas, teigia: "Turime padaryti išvadą, kad net pats mėginimas išrauti tautiškumą padeda jam toliau klestėti ir skatina jį periodiškai iškilti. Atrodytų, jog protingiau mėginti su juo sugyventi, sušvelninant jo kraštutinius abipusio pripažinimo ir įteisavimo būdais". Ir pagaliau, žvelgdamas į ateities perspektyvą ir apibendrinamas savo teiginius, A.

BIRŽELIO 18-OJI – TĖVO DIENA (LIETUVOJE – PIRMAS BIRŽELIO SEKMADIENIS)

Napoleonas ir Nomedas Vucianiai su dukryte Ugnė, pradedančia savo kelią į mokslus. Šį pavasarį ji baigė ikimokyklinį skyrių, tapo laimėtoja JAV LB Švietimo tarybos surengtame piešinių konkurse.

Jono Jasaičio nuotr.

Smith pateikia tokią išvadą: "Tautiškumo patvarumas ir patrauklumas kyla iš trijų jėgų junginio: ilgaamžių etninių tradicijų, naujų pasaulietinių idealų atsiradimo ir modernizacijos bei jos socialinių padarinių ypatingo pobūdžio.

Baigdamas šias citatas (kurias, beje, pateikiau, nenorėdamas būti apšauktas "nacionalistu") priminsiu dar vieną, paimtą iš fundamentalaus "Encyclopaedia Britannica" leidinio: "Nacionalizmas yra visiškai modernus reiškinys. Jis atsiranda iš įsitikinimo, kad tauta yra pir-

minis politinės ištikimybės pagrindas" (pabraukta mano - R.G.). Kaip sakoma, komentarai toliau nereikalingi...

Šį pasakojimą traukte traukia užbaigti gražia, prasminga mūsų įžymaus poeto Jono Aisčio mintimi: "Mūsų tautos istorija yra tragiška. Dideles pastangas sekė didelės nesėkmės. Ir aš galvoju, argi būtų lietuvių tauta kadaise amžių glūdumoje padariusi kam nors didelę skriaudą, kurią štai daugiau negu tūkstantį metų yra tebeverčiama atlyginti..."

Šiame numeryje:

- Svečiuose – Žemės ūkio inžinerijos institutas 4 p.
- 50 metų ant Missouri kranto 6 p.
- Kompiuterių šalyje 7 p.
- Nejaugi sunyks Aleksandro Bendoraičio įsteigtas centras? Kas jį perims? 8 p.
- Auksinė Cleveland, OH skautijos sukaktis 10 p.
- Novelės konkurso laimėtojos kūrinys 12 p.

Laimingi tėvai – Romualdas ir Ingrida Bubliai su dukra Gaja Vytaute, šiemet baigusia John Carroll universitetą. Jai suteiktas biologijos bakalauro laipsnis. Kita Bublių dukra Vija Marija Deimantė šiais metais tapo medicinos daktare.

JAV LB Cleveland, OH apylinkės pirmininkas, dr. Raimundas Šilkaitis įteikia atminimo dovaną Ingridai ir Kęstučiui Civininkams, lituanistiniam švietimui paskyrusiems 15 metų.

Edo Klimo nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **ERDVĖS KONTROLĖS CENTRAS.** Nuo birželio 6 d. veikia Regioninis oro erdvės stebėjimo ir koordinavimo centras, įsikūręs Kauno priemiestyje, Karmėlavoje. Į jį iš centrų, įsikūrusių kiekvienoje iš trijų valstybių, suplauks visos žinios apie padėtį oro erdvėje virš tų šalių teritorijos. Iš centro gaunami duomenys kariškiams padės priimti teisingus sprendimus reikiamu metu. Oro erdvės kontrolės tinklas tarnaus ne tik kariniams, bet ir taikiems tikslams: padės išvengti oro katastrofų, o joms įvykus - derinti gelbėjimo operacijas. Estijos gynybos ministro Juri Luik teigimu "nuo šiol tiksliai žinosime, kas skraido mūsų dangumi".

• **IMPORTUOS ISTORIKUS.** Prezidentas Valdas Adamkus žymiam britų mokslininkui N.D. pasiūlė parašyti ... Lietuvos istoriją. Kalbėdamas per Lenkijos radiją, istorikas nesakė, ar imsis šio darbo, tačiau pabrėžė, jog pasiūlymas jį labai domina. Puikiai lenkiškai kalbantis N.D. labai populiarus Lenkijoje dėl savo dviejų tomų Lenkijos istorijos.

• **PARDAVINĖJO EGZAMINŲ TEMAS.** Kauno mokyklų dvyliktokai gimtosios kalbos egzamino raštu ėjo laikyti, žinodami rašinių temas ir planuotų kūrinių pavadinimus. Šias žinias egzamino išvakarėse buvo galima išgyti per Internetą. Apie tai žinojo ir kai kurie mokytojai. Marijampolės 6-osios vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja Genovaitė Gudynienė prisipažino atkirpusi voką su egzamino užduotimis ir netyčia atskleidusi paslaptį mokiniams, kurie tai išidėmėjo.

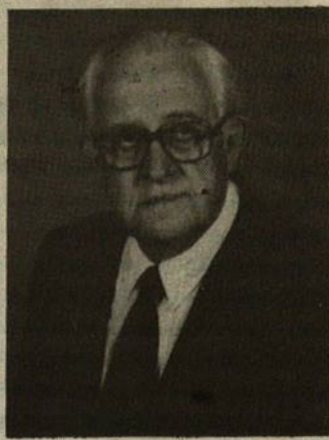
• **NUODYTOJAI.** Pasak Kriminalinės policijos generalinio komisaro pavaduotojo V. Grigaravičiaus, narkotinių medžiagų platintojais tampa vis jaunesni asmenys. Prieš 10 metų Lietuva narkotikų prekeiviams buvo pervežimo šalis, o dabar vis daugiau narkotikų parduodama vietoje. Narkotikų platintojai savo klientus pradeda auginti nuo mažų dienų, sudarinėja būsimų vartotojų sąrašus. Jaunimas pradėdamas prąntinti, iš pradžių duodant narkotikų nemokamai, vėliau - pusvelčiui, kol vartotojai prie jų pripranta ir tampa nuolatiniais klientais. Daugėja narkotikus platinančių nepilnamečių.

• **LIETUVIŠKA PREKYBA.** Žemės ūkio ministerija turi pateikti žinias apie Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros pirkimus ir pardavimus. Prieš pusantrų metų ministro E. Makelio įsakymu agentūra nupirko 4 mln. mėsos konservų indelių po 3,10 lito. Paklausa buvo menka, ir dabar agentūra juos parduoda po 1,28-1,32 lito už indelį. Be to, vadovaudamasi E. Makelio įsakymu, prieš dvejus metus agentūra iš "Marijampolės pieno konservų", mokėdama po 2 litus, nupirko 5 mln. sutirštinto pieno konservų indelių. 135 tūkst. kondensuoto pieno indelių po 1,04 lito agentūra pardavė neegzistuojančios bendrovės "Masone Limited" vardu veikusiems kauniečiams. Airijoje 1994 metais įregistruota, bet vėliau išregistruota bendrovė "Masone Limited" taip pasisavino beveik 130 tūkst. litų Lietuvos valstybės mokamą subsidiją pieno gamintojams.

• **AR MOKSLININKAS IŠBLAIVINS POLITIKUS?** Maryland universiteto profesorius, knygos "Ignalina RBMK-1500" autorius Kazys Almenas teigia, kad "Černobyilis niekaip, net ir norint, net su diversantais, negali pasikartoti Ignalinoje". Spaudžiant Vakarų bendruomenei, Černobylio katastrofa buvo vienas pagrindinių motyvų Lietuvai apsispręsti uždaryti Ignalinos AE. Tačiau profesorius K. Almenas teigia, kad sprogimas Ignalinoje neįmanomas, nes ten "jau seniai ištaisyta ta nelemta konstruktorių klaida - jokiame režime nėra teigiamo reaktyvumo koeficiento". Anot jo, po Ignalinos AE tą padarė ir kitos jėgainės, taigi "Černobylio tipo avarijos jau yra tik kraupi istorija, o gąsdinimai - savanaudiški, klaidinantys". K. Almeno vertinimu, reaktoriai gali saugiai dirbti dar 20-30 metų, užtikrindami pigesnę nei Europoje elektrą". Stant naują jėgainę, elektros kaina būtų 2-3 kartus didesnė. Išankstiniais duomenimis, visas Ignalinos jėgainės uždarymas kainuos apie 10 milijardų litų.

• **"NEMOKAMŲ PRIEŠPIEČIŲ NEBŪNA".** Garsios labdaros agentūros "Visos Lietuvos vaikai" pirmininkė E. Kubilienė jau keletą metų sieja ryšiai su Prancūzijoje įkurta, o dabar keliolikoje pasaulio šalių veikiančia sekta "Kvietimas gyventi". Prancūzijos parlamentas ir sektas tiriančios institucijos ją pripažino pavojinga, nes sekta taip sugeba įtraukti į savo veiklą žmones, kad pastarieji visiškai praranda kritišką mąstymą. E. Kubilienė sektos kvietimu ne kartą lankėsi Prancūzijoje, o jos atstovai keletą kartų lankėsi Lietuvoje. Ryšių su sekta neneigia ir pati E. Kubilienė. "Kvietimą apsilankyti Prancūzijoje vykstančiuose seminaruose ir skaityti pranešimą jaunimo susibūrimo priėmiau kaip dovaną. Geri žmonės pasiūlo apmokėti kelionę - kas Lietuvoje nesidžiaugtų, gavęs tokį pasiūlymą?" - sakė ji. (Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvos grįžimo į tėvynę informacijos centras)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

JAV Prezidentas Bill Clinton birželio pradžioje aplankė Europą, Portugalijoje jis susitiko su Europos Sąjungos valstybių vadovais. Pirmojo susitikimo Portugalijoje metu buvo prisiminta, kad Amerikos prezidentai jau senokai čia nebuvo atvykę. Ronald Reagan viešėjo Portugalijoje prieš 15 metų. Portugalų spauda priminė, kad jų šalis buvo pirmoji pasaulio valstybė, pripažinusi JAV nepriklausomybę 1776 metais. Portugalijos sostinėje Lisabonoje prez. B. Clinton su Europos Sąjungos valstybių vadovais nagrinėjo pasaulio ekonomikos ir saugumo reikalus. Europa neslepia, kad ne visur nuomonės sutapo.

Iš Portugalijos svečias atvyko į Berlyną. Ten rado laiko susitikti su į Berlyną atskubėjusiu Izraelio premjeru E. Barak. Prezidentas B. Clinton aplankė NATO aviacijos bazę Gellenkirchen. Nors buvo penktadienis, jis dalyvavo pamaldose Aachen katedroje. Istoriniame mieste prezidentui B. Clinton buvo įteiktas prestižinis Charlemagne (Karolio Didžiojo) prizas už jo pastangas, siekiant taikos ir vienybės Europoje. Tą prizą anksčiau yra

B. CLINTON LANKĖSI EUROPOJE

gavę Europos politikai - Winston Churchill ir čekas Vaclav Havel. Tik du amerikiečiai yra apdovanoti šiuo prizu: buvęs valstybės sekretorius Henry Kissinger ir buvęs gynybos sekretorius George Marshall.

Svarbiu laikomas prezidento susitikimas su Rusijos prezidentu Vladimiru Putinu. Dar Vokietijoje JAV prezidentas ragino Europos vadovus neatstumti Rusijos, bet ją svetingai priimti į demokratinių valstybių šeimą, padėti rusams ekonominiuose reikaluose, atidaryti Europos duris, kad jiems būtų lengvesnis perėjimas iš diktatūros į demokratiją - laisvosios rinkos kelią. Iš anksto buvo suplanuota, kad prezidentas pasakys svarbią kalbą Rusijos Dūmoje. Prieš išvykdamas į Ukrainą JAV prezidentas aplankė ir buvusį Rusijos prezidentą Borisą Jelciną.

Naujas dalykas yra dabar platinamos kalbos apie Rusijos įsijungimą į NATO. Tačiau ši sąjunga jau ir buvo sukurta, bandant sustabdyti tuometinės Sovietų Sąjungos veržimąsi plėsti komunistinę imperiją ir užkariauti pasaulį. Dabartinė Rusija jau kelinti metai yra įsijungusi į Taikos partnerystės grupę, tačiau iki šiol nerodė noro įsijungti į karinę NATO sąjungą.

Buvo aptariamas naujasis JAV prezidento planas sukurti antiraketinį skydą. Apie tokią gynybą kalbama jau seniai, tačiau pasaulyje dar trūksta politinės paramos šiai gynybos sistemai. Ji kainuotų šimtus milijardų dolerių. Pre-

zidento R. Reagan dienomis antiraketinis skydas buvo pavadintas "žvaigždžių karu". Dabar prezidentas B. Clinton kalbėjo Rusijos prezidentui, kad Amerika mielai pasidalintų techniniais klausimais apie raketų su atominėmis galvutėmis pasitikimą erdvėje ir jų sunaikinimą. Rusijos prezidentas aiškino, kad jo šalis mielai prisidėtų prie tokios gynybos kūrimo.

Kritikai Europoje įrodinėja, kad jau pats branduolinių ginklų kūrimo tikslas buvo išvengti karo, nes atominis karas sunaikintų pasaulį. Per 30 metų pasaulio didžiosios galybės stengėsi neleisti, kad būtų sugriautas abipusis pasitikėjimas (Mutually Assured Destruction), nes buvo aišku, kad atominio karo laimėti neįmanoma.

Prezidentas B. Clinton dabar palaiko ribotą gynybos prieš atominio ginklo užtaisytas raketų sistemą, vadinamą "atmušamąja gynyba" - NMD (National Missile Defenses). JAV gynybos įstaigos tvirtina, kad tokia nedidelio raketų skydo sistema būtų nukreipta ne prieš Rusiją ar kitą didžiąją atominę galybę, bet prieš "išdykusias" mažas valstybes, kaip Šiaurės Korėją, jei ji užsimotų savo raketą panaudoti prieš JAV. Priešininkai sako, kad tos raidės NMD iš tiesų reiškia, kad nebebus nusiginkluojama (No More Disarmament). Jų nuomone, toks "skydas" pareikalautų milžiniškų išlaidų ir sukeltų ginklavimosi varžybas visame pasaulyje.

Keliais sakiniiais

• Haiti senato rinkimus laimėjo buvusio prezidento Aristide partija. Iš 19 Senato vietų jos atstovai laimėjo 14. Balsavimas pareikalavo 15 žmonių gyvybių. Stebėtojai tvirtina, kad rinkimų metu būta daug sukčiavimų.

• Irano parlamentas išsirinko Mahdi Karubi savo pirmininku. Jis esąs reformų šalininkas, bet JAV priešas.

• Serbijos valdžia paleido 23 albanus, leido jiems pereiti tiltu į Kosovo provinciją, kur juos globos Raudonasis Kryžius.

• Izraelio valdžia, pasitraukusi iš Libano žemės, tebeaiško kalėjime du svarbius savo priešus: šeichą Abdel Karim Obeid ir Mustafa Dirani. Skelbiama, kad jie abu esą pavojingi Izraelio saugumui, nes vadovauja religinėms arabų partizanų gru-

potėms, nukreiptoms prieš Izraelį.

• Prižiūrint Jungtinių Tautų atstovams, Ruandos ir Ugandos kareiviai išsikraustė iš Kongo teritorijos, nes jie padėjo kariauti prieš Kongo prezidentą L. Kabila.

• Čilės Apeliacinis teismas nusprendė atšaukti teisinę neliečiamybę buvusiam šalies vadovui, dabartiniam senatoriui Augusto Pinochet, kad jį būtų galima teisti už kairiųjų veikėjų persekiojimus. Gen. A. Pinochet advokatai nurodo, kad jis sunkiai serga ir negali būti teisiamas.

• Pakistano karinis diktatorius paskelbė, kad per trejus metus jis perleis valstybės vairą civilinei valdžiai.

• Jugoslavijos valdžia, bijodama studentų demonstracijų, uždarė visus universitetus ankstyvoms vasaros atos-

togoms.

• Jugoslavijos diktatorius Slobodan Milošević, atidarydamas naują geležinkelio tiltą Novi Sad mieste, pasakė piktą kalbą, užsipuldamas NATO dėl senojo tilto sunaikinimo. Kalbėtojas tvirtino, jog praėjusio šimtmečio pabaigos "smurtas prieš Serbiją" buvęs žiaurus ir pasaulis turįs budėti, kad tokie veiksmai daugiau nepasikartotų.

Serbijos valdžia uždarė demokratinės opozicijos tvarkomą televizijos ir radijo stotį, konfiskavo Belgrado miesto transporto bendrovę, kurios savininkai buvo opozicijos veikėjai. Atskiruose miestuose prieš autokratinę serbų valdžią bandoma demonstruoti, tačiau valdžios saugumo darbuotojai kol kas dar

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. – Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams – \$35.00, pusei metų – \$20.00, pirmą klase – \$58 • Oro paštu į užsienį metams – \$110.00. • Atskiros numerio kaina – 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Juozas Žygas

Praėjus dešimčiai metų nuo nepriklausomybės atstatymo, atrodo, kad net toks klausimas nebeturėtų kiti. Logiškai galvojant, taip ir turėtų būti. Bet gyvenimas yra išdaigininkas: ima ir iškrečia netikėtus pokštus. O, be to, lietuvių tautosakoje dažnai minimas kipšiukas tur būt dar nįkur nedingo. Tik Lietuvoje pelkės nusauginus, o kolektyvizacijai plintant, jaujas bei pirtis išgriovus, jis, matyt, išsikraustė ten, kur "Vilniaus žali bromai".

Per trumpą laiką kipšas pamatė ir suprato, kad praeityje jo veikla buvo mažareikšmė ir visai nenaudinga. Kas iš to, kad iš vestuvių ar vakarų grįžtant muzikantą po miškus ar pelkes pavedžiodavo ar su kokiu gaspadoriumi pypkes sumainydavo. Nors iš ryto atsikėlęs tas jo apgautasis vietoje gražios, išraitytos pypkės tik arklio kanopą terasdavo, bet iš to beveik jokios naudos nebuvo. Apgautasis nusikeikdavo, kaimynai pasijuokdavo, bet tuo viskas ir pasibaigdavo.

O dabar – tai jau visai kitas reikalas. Kur tik kipšas savo uodegą pakiša, ten ir kyla dideli skandalai. Biurokratai ir "komisarai" triukšmą kelia, vienas kitą kaltina, o kipšas, kokioje nors varpinėje ar pastogėje įsitaisęs, iš vir-

AR LIETUVA VIS DAR RUSIJAI PRIKLAUSO?

šaus žiūri ir kikeną. Štai su tais medaliais, tai jam tikrai gerai pavyko. Laiku savo uodegą ten, kur reikia, pakišo. Ir iš to didžiausias skandalas kilo.

Smagus tapo nelabojo gyvenimas. Iš to džiaugsmo užaina noras jam padainuoti: "Gyvenimas kasdien gražėja ir gerėja..."

Bet laiku užsičiaupia, kad kas nors išgirdęs, jo komunistu nepalaikytų!

O dabar, tai dar geriau pavyko. Tiesa, šį kartą ir jo draugai, kurie apie Kremlių sukinėjasi, jam daug padėjo. Tų draugų pamokyti, Rusijos atstovai sugebėjo viską taip "patvarkyti", kad net Austrijoje Lietuvos, Latvijos ir Estijos reikalus Rusija sprendžia. Neseniai Maskva užuodė, kad Austrija rengiasi skirti gana didelę sumą vienam svarbiui reikalui. Tiesiog pinigai Rusijai pakvipo. Juo labiau, kad nei Lietuvos Užsienio reikalų ministerija, nei ambasados nesugeba prieiti prie tų, kurie tokius reikalus tvarko. Be to, Lietuvos valdžios sluoksniai tokiems reikalams net laiko neturi. Ypač dabar, rinkimams artėjant ir daugeliui jaučiant, kad jų kėdės gali pradėti slysti.

Gal visa tai net ir nebūtų į viešumą iškile, jeigu to nebūtų atskleidęs Emanuelis Zingeris. Rašoma, kad "apie tą suokalbį jis atsitiktinai sužinojo tarptautiniais kanalais, kai Rusija pareiškė atstovaušianti Baltijos valstybėms.

Šių valstybių piliečiams, II Pasaulinio karo metais priverstinai išvežtiems darbui į Austriją, bus išmokėta daugiau kaip 260 mln. dolerių. Rusija, Baltarusija ir Ukraina pastarąjį dešimtmetį atstovavo Baltijos valstybių piliečiams, nukentėjusiems nuo nacių okupacijos".

O kada bus sumokėta nukentėjusiems nuo sovietinės okupacijos? Bet, kaip matome, Lietuva nesugeba savo piliečiams net Austrijoje atstovauti!

E. Zingerio dėka paaiškėjo ir kitas didelis apsilaidimas. Jis pareikalavo panaikinti Lietuvos pareigūnų 1996 m. liepą su Vokietija apsikeistas notas, kuriose pažymėtas 2 mln. Vokietijos markių labdaros senelių namams Veisėjuose perdavimas. Dokumente patvirtinama, kad Lietuva ateityje nekels Vokietijai reikalavimų atlyginti žalą, padarytą nacių II pasaulinio karo metais.

Kaip lengva yra viską atiduoti ir visko atsisądėti! Kol Lietuvos valdovai buvo beraščiai, tai Lietuva pastoviai didėjo. O po krikšto, vienuolynų ir tuo pačiu raštininkų skaičiui padidėjus, Lietuva pradėjo pastoviai mažėti – savo žemes kitiems užrašinėdama. Iš to gal reikėtų padaryti išvadą ir istorijos ratą pasukti atgal! Nes mokantieji rašyti, bet nemokantys galvoti yra žymiai pavojingesni už beraščius!

Redaktoriaus skiltis

Keista atstovo veikla

Tą pačią – kovo 20 d. iš kalėjimo buvo paleisti du gerai žinomi asmenys: Seimo narys Audrius Butkevičius, atstovaujantis užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams, ir "verslininkas" Jonas Urka. Pirmasis buvo sulaikytas, imantis 15 tūkst. dolerių kyšį. Paleistas anksčiau laiko už gerą elgesį. Dabar sakosi esąs labai nelaimingas, kad negalėsiąs vėl kandidatuoti į Seimą, nes jo teistumas – dar neišnykęs. Jau girdime kai kurių tarptautinių organizacijų primygtinius siūlymus leisti A. Butkevičiui vėl siūlyti save rinkėjams.

Antrasis pasiskolino milžiniškas sumas ir jas iššvaistė. Nors milijonai nei į bankus, nei į valstybės iždą nesugrįžo, bet Jonas Urka – jau laisvėje. Spėjo vėl pagarsėti: paskelbė, kad jam skolingas prof. Vytautas Landsbergis. J. Urka spaudai džiūgauja, kad už šį šmeižtą jam iškelta baudžiamoji byla. Kol ji bus nagrinėjama, Seimo pirminko vardas vėl bus tampoamas "purvaskladoje".

Gal tai ir yra svarbiausias uždavinys, apie kurį net KGB agentai prasiplepėjo? Pasaulyje Lietuvos nepriklausomybė neatskiriamai siejama su V. Landsbergio vardu. Galima įvairiai vertinti buvusį Sąjūdžio vadovą, bet šiuo atveju visiems aišku, kad jį puolant, šešėlis metamas ir ant nepriklausomybės. Juo labiau dabar, kai išsityciota iš kitos tautos – čekėnų, kai jų laisvės siekis sutapatintas net su tarptautiniu terorizmu.

Galingųjų Vakarų valstybių spaudoje tautų nepriklausomybė – nemadinga tema. Patogiai užmirštama, kad tautos teisė įkurti savo valstybę įrašyta svarbiausiuose Jungtinių Tautų Organizacijos dokumentuose. Užtat tų, kurie įtikinėja, kaip patogų gyventi bendrume katilė, kalbos noriai spausdinamos. Vis rodoma į Jungtines Valstijas, tik nutylima, kad šios valstybės politinė ir tautinė sandara neturi nieko bendro su Rusijos

imperija.

Vėl grįžęs į Seimą, Audrius Butkevičius daug keliauja. Prieš kurį laiką grįžo iš Jordanijos ir paskelbė, kad kartu su J. Urka steigia bendrą įmonę. Vilkaviškio siuvimo fabrike jis aiškinosi galimybes siūti uniformas Jordanijos kariuomenei. Žada į Jordaniją eksportuoti avis: anot jo, šioje šalyje – didelė avienos paklausa. Ką gamins naujoji dviejų buvusių kalinių įmonė, dar negirdėti. Be to, kiekvienam, bent kiek nusimanančiam apie verslą, aišku, kad įmonės tik su gerais norais neišsteigs. Dar reikia ir nemažai pinigų turėti. Ir iš viso, kas gali būti bendro tarp sukčiaus išeikvotojo ir buvusio Krašto apsaugos ministro, Seimo nario, kuris net užsieniui skelbiasi, kad jokio kyšio nė nebandė imti, kad prieš jį įvykdyta "politinė provokacija"? Paprasčiausia logika reikalauja, kad nuskriaustu save laikančiam politikui lyg maro reikia vengti tokios rūšies kompanionų, kaip J. Urka.

Neseniai A. Butkevičius lankėsi Maskvoje, gavęs asmeninį Rusijos Dūmos kvietimą. Išvykdamas sakėsi, kad "savo iniciatyva imasi gerinti Rusijos ir Lietuvos santykius". Grįžęs pasakojo, kad pasimatė su senais pažįstamais, su kuriais buvo nutrūkęs ryšys, sėdint kalėjime. Nors A. Butkevičius nėra Seimo Užsienio reikalų komiteto narys ir savo kelionės su šiuo komitetu nederino, tačiau jis susitiko su Dūmos Tarptautinių reikalų komiteto pavaduotoju ir kitų komitetų nariais. Sakosi supratęs, kad Rusijoje "mes niekam neįdomūs nei ekonomine, nei politine prasme". Teigia neketinantis "užsiimti užsienio reikalų ministro ar prezidento darbu", tačiau staiga pareiškia: "Kol kas jie gali būti ramūs, nors jų darbas Rusijoje yra niekinis, aš ten neaptikau jokių Užsienio reikalų ministerijos darbo pėdsakų". Tai kam jis iš tikrųjų atstovauja?

sugeba izoliuoti opozicijos vadovus.

• Šiaurės Airijoje Britanijos vyriausybė vėl perleido valdymo galią vietinių katalikų ir protestantų koalicijos komitetui. Karingoji katalikų IRA pažadėjo nenaudoti ginklų. Tvarką palaikys jungtinė policija. Buvo ginčijamasi dėl oficialaus policijos įgėjų pavadinimo.

• Indonezijos vyriausybė paskelbė, kad buvęs ilgametis prezidentas Suharto bus laikomas namų arešte. Po 32 metų valdymo Suharto, kuriam dabar 78 metai, advokatų nuomone, nelabai atsimeina, kaip jis ir jo gausi šeima praturtėjo. Suharto priešininkai tvirtina, kad ši šeima daug pasimokė iš buvusio Filipinų prezidento Ferdinand Marcos, kuris taip pat neteisėtai praturtėjo. F. Marcos buvo pašalintas 1986 metais, tačiau Filipinų valdžia iki šiol neatgauna jo išvežtų milijonų

(Atkelia iš 2 p.)

dolerių. Bijoma, kad taip gali baigtis ir Indonezijos prezidento Suharto byla.

• Kinijos žinių agentūra paskelbė, kad Šiaurės Korėjos politinis vadovas Kim Jong tris dienas viešėjo Kinijos sostinėje, kur tarėsi su Kinijos vadovais. Spėjama, kad jis klausė patarimų, kaip jam laikytis derybose su Pietų Korėja, kurios prezidentas Kim Dae Jung birželio 12-14 dienomis žada apsilankyti Šiaurės Korėjos sostinėje. Kinija, kuri dar 1992 metais užmezgė su Pietų Korėja diplomatinius santykius, pažymėjo, kad ji pritaria draugiškam ir taikiam abiejų Korėjų susijungimui.

• Japonijoje netikėtai mirė premjeras K. Obuchi. Japonija paskelbė, kad laikinoji vyriausybė paleidžia parlamentą. Jo rinkimai įvyks birželio 25d.

• Paragvajaus prezidentas Luis Gonzalez Macchi atšaukė paskelbtą pavojaus padėtį. Gegužės 18 d. valdžia suėmė 74 karininkus, kurie planavo perimti valdžią. Todėl tas pavojus jau praėjęs.

• Graikijoje provokatoriai jau trečią sykį nuo gegužės pradžios išsivertė paminklus, prirašinėjo svastikos ženklų žydų kapinėse. Tai suteikė progą žydų bendruomenei reikalauti, kad Graikijos vyriausybė pasmerktų "dešiniųjų" veiksmus.

• Hong Kong administracija uždarė paskutinę vietnamiečių pabėgėlių stovyklą, kurioje dar gyveno apie 100 žmonių. Jie liko benamiais, kuriais bando rūpintis tarptautinės šalpos draugijos. Hong Kong butai yra labai brangūs, o daugelis politinių pabėgėlių yra bedarbiai. Kai kurie stovyklose praleido jau apie 20 metų.

Tarptautinių įvykių apžvalga

Tešiame pažintį su Lietuvos mokslo įstaigomis RAUDONDVARIO INSTITUTAS. SVARBIAUSIA JAME – ŽMONĖS, ŽEMĖS ŪKIO INŽINIERIAI

Dr. Leonas Milčius
Lietuvos žemės ūkio
inžinerijos instituto
Konstravimo-projektavimo
biuro vedėjas

Lyg ir nemažai Lietuvoje aukštųjų mokyklų, valstybinių mokslo institutų. Bet kiekvienas iš jų yra kažkuo ypatingas, savitas. Ne dėl to, kad turi senesnius ar naujesnius pastatus, paprastesnes ar turtingesnes laboratorijas. Kiekviename iš jų savos tradicijos, sava istorija, aplinka, o svarbiausia – savas mokslininkų būrys, tikri savo mokslo šakos, profesijos entuziastai, aukštos kvalifikacijos specialistai, plačios erudicijos žmonės. Tikriausiai dėl to universitetas ar institutas, nežiūrint kurioje vietovėje bebūtų – Vilniuje ar Kaune, Dotnuvoje ar Girionyse, Babtuose ar Raudondvaryje – yra ne tik mokslo, bet ir švietimo bei kultūros centras. Todėl, kai kalbame apie mokslo institutų reikšmę, neturėtume apsiriboti vien ryškiausiai matoma dabartine ekonomine nauda, atliktų išradimų ar parašytų straipsnių skaičiumi, bet turėtume įvertinti ir tą svarbą, kurią jie duoda tautos kultūrai.

Kai 1967 m., Vilniuje atsitiktinai sutiktas Raudondvario, tuometinio Žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos mokslinio tyrimo instituto direktorius dr. Jonas Dromantas man, dar visiškai jaunam žemės ūkio inžinieriui, Iponiškėlio žemės ūkio technikumui dėstytojui, pasiūlė stoti į aspirantūrą ir užsiimti moksliniu darbu, ilgai nedvejojęs, sutikau. Ne vien dėl to, kad institutas buvo netoli mano gimtųjų namų, labai gražioje Nevėžio ir Nemuno santakoje, istorinėje grafo Benedikto Tiškevičiaus pilyje. Norėjosi siekti daugiau, pažinti mokslo ir mokslininkų pasaulį. Juo labiau, kad čia jau dirbo ne vienas studijų draugas, garsesnis žemės ūkio inžinierius.

Per daugiau nei 33 čia praleistus darbo metus teko pažinti ir, deja, išlydėti ne vieną žemės ūkio mokslui nusipelnusią asmenybę, nuširdų kolegą, puikų žmogų.

Net ir dabar, atrodo, lieka tik siekti to darbštumo ir žinojimo, kuriuo pasižymėjo anksčiau dirbę skyrių vedėjai ir mokslininkai: Vytoldas Valušis, Vytautas Liubinas, Kazimieras Kadziauskas, Vincas Jakubauskas, Bonifacas Adomavičius, Juozas Tuinyla ir daug daug kitų. Laiko tėkmėje mokslininkų kaita yra natūralus reiškinys, bet gera, kad lieka vienijanti kūrybos, inžinerinio darbo dvasia.

Rašyti apie institute dirbančius žmones yra labai sunku, nes šiandien institute – 126 darbuotojai. Net ir visų pavardžių negali paminėti. Skirdamas bendradarbiui keltą eilučių, niekaip nesutalpinsi jose visų jo darbų, sudėtingo ir prasmingo mokslininko gyvenimo. Visada malonu sutikti tikrus inžinerinio mokslo galiūnus – profesorius Viktorą Petruševičių ir Joną Sirvydį. Jie, iki šiol dirbdami Derliaus dorojimo skyriuje, lyg pati tvirčiausia mokslininkų kartų jungtis, perduoda ne tik tai, kas vertingiausio buvo padaryta anksčiau, bet su tikru mokslininkams būdingu optimizmu, nuolat drąsina imtis naujų, pasaulyje dar nepažintų technologijų. Jų parengti ir žemės ūkyje jau gerai žinomi žolinių pašarų nuėmimo, tvarkymo, džiovavimo proceso tyrimai, naudojant aktyviąją ventiliaciją, saulės energiją ir kitus metodus, ne tik dabartiniams ūkininkams, bet ilgai dar ir ateityje bus reikalingi. Svarbiausia, kad garbiųjų mokslininkų išugdyta jaunoji jų pasekėjų karta suranda ne mažiau įdomius sprendimus. Ne tik anksčiau, bet ir dabar, ne vienas ūkininkas, rengdamasis pirkti sudėtingą ir brangų javų kombainą, pirmiausia užsuka į šį skyrių arba paskambina čia

dirbantiems moksliniams bendradarbiams – Kalikstui Jurpaliui, dr. Anicetui Strakšui, kurių kvalifikuoti patarimai visada atsiperka su kaupu. Jeigu Lietuvoje buvo pradėtas gaminti savas, pusiau pakabinamas javų kombainas "Nemunas", tai tik todėl, kad šio skyriaus moksliniai darbuotojai surado ne vieną naują techninį sprendimą.

Javus nupjovus, ne mažiau svarbu gerai išdžiovinti ir išvalyti bei išsaugoti grūdus, tinkamai sutvarkyti šiaudus. Grūdų džiovyklos ir sandėliai – tai Derliaus dorojimo skyriaus vedėjo, buvusio tremtinio, dr. Kazimiero-Vytauto Steponaičio ir dr. Gedimino Pupinio rūpestis. Įrengiant ar projektuojant daržovių saugyklas, visada surandą ką patarti žemdirbiui buvus tremtinys dr. Kęstutis Plieskis.

Niekas nesuskaičiuos, kiek kartų perartos ir įvairiais padargais išpulentos Lietuvos dirvos, kiek kartų jos išvaikščiotos, gal net rankomis paliestos. Bet kiekvienas laikas suranda naujus, tobulesnius žemės dirbimo būdus. Todėl ir Laukininkystės skyriaus darbuotojai, kuriems vadovauja dr. Algirdas Bakasėnas, darbo niekada nestokoja. Jeigu ūkininkai išmoksta vis gražiau suurti laukus, parinkti ir sureguliuoti plūgus, tai tikriausiai tam padėjo ir dr. Stanislovo Skrebelio ilgamečiai moksliniai darbai, tobulinant plūgus ir arimo technologiją, jo rūpestis, kad tai, kas nauja ir pažangu, būtų prieinama žemdirbiui.

Visada stebėjau šio skyriaus darbuotoją – habilit. dr. Ramūno Bareišio darbštumą, kūrybiškumą, nuoseklumą, siekiant užsibrėžto tikslo.

(Pabaiga – kitoje laidoje)

Prof. Jonas Sirvydis žolinių pašarų laboratorijoje.

Narcizo Freimano nuotr.

Pasaulis ir Lietuva

* **JAV – RUSIJA.** Po Kremliuje įvykusių derybų JAV ir Rusijos prezidentai pasirašė bendrą pareiškimą "Dėl strateginio stabilumo principų". JAV ir Rusijos prezidentai mano, kad reikia palaikyti stabilumą strateginėje branduolinėje srityje, stiprinti tarptautinį saugumą. **INTERFAX**

* **ĮKURTA VALDŽIOS PARTIJA.** Gegužės 27 d. Kremliaus suvažiavimų rūmuose įsteigta partija "Jedinstvo" (vienybė-rus.). Prezidentas Vladimir Putin pritarė manymui, kad "Jedinstvo" yra valdžios partija. Jos vadovas Sergej Šoigu pareiškė, kad partijos tikslas yra parama prezidentui ir kad partija "sieja Rusijos atgimimo viltis su Vladimiro Putino vardu". Programiniame pareiškime sakoma, kad pagrindinis "Jedinstvos" tikslas – didžioji, laisva Rusija klestinčiai liaudžiai. Vienu pirmųjų siekių nurodoma "aukšta Rusijos gynybinė galia". S. Šoigu pageidavo, kad partijos atsiradimo diena būtų paskelbta šventine nedarbo diena. Be to, nurodoma, kad ir kompartija nėra opozicinė V. Putinui. Priešingai, ji "gali tapti V. Putino rėmimo fronto dalimi". **ITAR-TASS, INTERFAX**

* **SPAUDIMAS KITOMS VALSTYBĖMS.** Rusijos Dūma parengė vyriausybei rekomendacijas, kurios užtikrintų efektyvų rusų kalbos teisių apgynimą Nepriklausomų valstybių sąjungoje ir Baltijos valstybėse. **INTERFAX**

* **TIESA APIE EUROPOS SAJUNGĄ.** Buvęs Lenkijos prezidentas *Lech Wałęsa* apkaltino Europos Sąjungą, kad ji neturi realaus plano priimti naujas nares, o vidaus reformą naudoja plėtos proceso atidėliojimui. *L. Wałęsa* teigė, jog Europos Sąjunga net neturi noro parengti planą kandidačių iš Rytų bei Vidurio Europos stojimui. **REUTERS**

* **PRANCŪZIJOS MINISTRAS APIE ES.** Prancūzijos užsienio reikalų ministras *Hubert Vedrine* mano, kad Europos Sąjunga, nežiūrint visų pastangų suderinti procesus, dar ilgai neturės vieningos užsienio politikos, o Prancūzija ir toliau turės savo poziciją pasauliniais klausimais. *H. Vedrine* savo naujoje knygoje teigia, jog ES narės, besivadovaudamos bendra užsienio ir saugumo politika, bando įdiegti bendrus standartus ypatingais klausimais, tačiau joms dar toli iki ES sprendimų laikymosi visose individualiai įgyvendinamose politikos srityse. **REUTERS**

* **KEISTAS TEIGINYS.** Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder interviu žurnalistams vizitų į Baltijos valstybes išvakarėse pareiškė, kad jis nemato jokios karinės agresijos grėsmės Baltijos valstybėms. "Tai tik teorinis klausimas, – sakė jis. **INTERFAX/BNS**

* **JAV POŽIŪRIS.** JAV Valstybės sekretorės pavaduotojas *Strobe Talbott* susitikime su Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministerijų pareigūnais teigė, kad turi būti nubauta už karo nusikaltimus, padarytus tiek nacizmo, tiek ir sovietų vardu. JAV pasiruošusi padėti Baltijos valstybėms patraukiant nusikaltėlius atsakomybėn už jų įvykdytus nusikaltimus. **REUTERS**

* **PAVĖLUOTAS PRIPAŽINIMAS.** NATO generalinis sekretorius *George Robertson* žurnale "Karinis paradas" smarkiai sukritikavo Rusijos karinius veiksmus Čėčėnijoje, pavadindamas neįtikinamais Rusijos tvirtinimus, esą Rusija teisėtai kovoja su terorizmu ir už šalies teritorinį vientisumą. Pasak *G. Robertson*, karinė jėga panaudojama prieš savus gyventojus. Kartu jis pareiškė, kad kai kur nesutikdama su Rusija, NATO privalo su ja bendradarbiauti. **INTERFAX**

* **NUTRAUKTI KRAUJO PRALIEJIMĄ.** Čėčėnijos vyriausybės atstovai į JAV pristatė taikos planą, kuriuo siekiama užbaigti karo veiksmus su Rusijos pajėgomis. Čėčėnijos vyriausybės užsienio reikalų ministras *Iljas Achmadov* išdėstė čėčėnų pasiūlymus: 1 fazė – paliaubos, stebimos Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO), Europos Tarybos, Jungtinių Tautų ir NVS atstovų; laikinojo vykdomojo komiteto įkūrimas, kurį sudarytų čėčėnai, rusai ir Europos pareigūnai; 2 fazė – abi pusės apsiriboja zonomis ir pradeda taikos derybas, kurioms tarpininkauja ESBO ir Europos Taryba. **REUTERS**

* **TERORAS GUDIJOJE.** Baltarusijos Socialdemokratų partija (Tautos Hramada) savo IV suvažiavimo metu išplatino pareiškimą, kuriame kreipėsi į tarptautinę visuomenę, prašydama daryti poveikį Baltarusijos vadovybei, siekiant nutraukti politinius persekiojimus šalyje. Šiam kreipimuisi antrino Rusijos žmogaus teisių gynimo organizacijos, kurios atkreipė dėmesį į politines bylas ir į įtartinus opozicinių organizacijų ir veikėjų apiplėšimus Baltarusijoje. **BELAPAN**

* **ŽUVO ŽYMUS GYDYTOJAS.** Birželio 1 d. sudužus sraigtasparniui, žuvo žinomas chirurgas – akių ligų specialistas *Sviatoslav Fiodorov*. Sraigtasparnio kritimo priežastis – techniniai nesklandumai. **ITAR-TASS**

VALDYBOS POSĖDIS

Gegužės 18 d. įvyko Amerikos lietuvių tautinės sąjungos (ALTS) valdybos posėdis. Vienas iš svarbiausių, jame aptartų klausimų buvo sąjungos seimo sušaukimas. Atrodo, dar taip neseniai buvome susirinkę į Tautinės sąjungos seimą *St. Petersburg Beach* Floridoje, bet štai jau vėl ateina laikas sušaukti sekantį – 26-ąjį seimą. Jis įvyks Čikagoje spalio 27-29 dienomis Balzeko muziejaus patalpose.

Seimą organizuoja sąjungos valdyba, padedant Čikagos skyriui (pirmininkė – Matilda Marcinkienė). Prašome šias datas pasižymėti savo kalendoriuose. Lauksime

gausaus narių ir atstovų dalyvavimo.

Remiantis ALTS valdybos nutarimu bei sudarytos sutarties tekstu, visa tautinės minties veiklos 50-mečio archyvinė medžiaga artimiausiu metu bus išsiųsta į Lietuvos Naująjį archyvą Vilniuje.

Artinasi "Dirvos" 85-asis gimtadienis. Tokia neeilinė proga ALTS valdyba ryžtasi šį rudenį praveisti piniginį vajų. Tikime, kad skaitytojai dosniai papildys jos "kraitelių", kad "Dirva" be didesnių rūpesčių galėtų dar ilgai, ilgai gyvuoti.

Vanda Mažeikienė
ALTS valdybos sekretorė

Amerikos Lietuvių Tautinėje sąjungoje

Posėdžiauja Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdyba (iš kairės): sekretorė Vanda Mažeikienė, pirmininkas Petras Buchas, vicepirmininkas Eugenijus Bartkus, išdininkas Oskaras Kremeris ir vicepirmininkas Vaclovas Mažeika.

DĖL PIRMOJO LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS PALAIKŲ PERKĖLIMO

Šiais metais Valstybės lėšomis iš JAV (*Cleveland, OH*) į Vilnių, Rusų kapines siekiama perkelti a.a. pirmojo Lietuvos Respublikos Prezidento A. Smetonos palaikus. Šiuo tikslu sudaryta valstybinė komisija, kurios nariai: Algirdas Saudargas – LR Užsienio reikalų ministras; Stasys Sakalauskas – LR Nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius JAV; Ingrida Bublienė – LR Garbės konsulė Klyvlende, JAV; Remigijus Gaška – LR Prezidento konsultantas; Zita Čeponytė – LR Vyriausybės kanclerio pavaduotoja; Ina Marčiulionytė – LR Kultūros vicemi-

nistrė; Algirdas Šakalys – LR Susisiekimo viceministras; dr. Gintautas Surgailis – LR Krašto apsaugos ministerijos sekretorius; Algirdas Kudzyš – Vilniaus miesto mero pirmasis sekretorius; Erikas Kaliačius – Vilniaus miesto policijos komisaras; Alvydas Milkevičius – LR Seimo kanceliarijos Bendrojo skyriaus vadybininkas.

A.a. Prezidento palaikų perlaidojimo ceremonija vyktų laikantis Valstybės vadovo laidotuvių reikalavimų: karinė garbės sargyba, Valstybės vadovų garbės sargyba prie karsto, iškilmingos gedulingos šv. Mišios Vilniaus Arki-

katedroje, iškilmingos palydos į kapus, karinis salutas etc.

A.a. Prezidento palaikus numatoma palaidoti Vilniuje, Rusų kapinėse. Yra numatyti sklypai centrinėje kapinių dalyje, netoli dr. J. Basanavičiaus ir Vileišių šeimos kapų.

Gavus oficialų giminių sutikimą šiam įvykiui, būtų paskirta a.a. Prezidento palaikų perkėlimo data, paruoštas detalus visų iškilmių ir ceremonijų scenarijus.

Saulius Pilinkus
LR Kultūros ministerija,
koordinadorius

prezidentienė Sofija Smetonienė, brolienė, a. a. Jadvyga Tubelienė (a. a. ministro Juozo Tubelio našlė), duktė a. a. Marija Valušienė ir žentas, a.a. buvęs generalinio štabo pulkininkas Aloyzas Valušis – visi buvo palaidoti Amerikoje, Visų Sielų kapinėse netoli *Cleveland* miesto *Ohio* valstijoje. (Tik Jadvyga Tubelienė palaidota kitur, tačiau taip pat Amerikoje). Prezidento Smetonos našlė ir sūnus mirė komunistų okupacijos metu, bet kiti šeimos nariai būtų lengvai galėję būti palaidoti Lietuvoje.

Tos jėgos, kurių a. a. prezidentas Smetona buvo nesųk kalinamas, nuo kurių jis buvo priverstas pabėgti (kad nevirstų smurto įrankiu), kurių, jam sėkmingai pasitraukus iš Lietuvos, degino jo iškamšą, tos pačios jėgos, deja, iki šiol yra Lietuvoje – gana stipriai ir sėkmingai veikiančios. Lietuva, nepaisant savo sunkiai atgautos nepriklausomybės visuomet buvo ir bus nepastovioje ir labai nestabilioje padėtyje.

Prezidento Smetonos sėkmingas nužudymo išvengimas komunistų ir jų pakalikų rankose buvo ir iki šiol yra dieglys jų šonkauliuose. Prezidentui pavykus pasiekti Eitkunus, jį atsivijo a. a. generolas Kazys Tallat-Kelpša ir kiti kariai, kurie komunistų

prigrasinti (savo galvomis atsakysit, jei nepavyks!), verdami ant kelių maldavo prezidentą grįžti į Lietuvą, nors gerai žinojo, kas jo ten laukė. (Reikia pastebėti, kad prezidentas jų vietoje tikrai nebūtų taip pasielgęs. Jis nebijojo mirti, tik bijojo tapti komunistų smurto įrankiu). Jei Lietuva būtų sovietams pasipriešinusi, kaip A. Smetona norėjo, vaikai visam pasaulyje nebūtų buvę mokomi, kad Lietuva savanoriškai įstojo į Sovietų Sąjungą. Visi komunistų kankiniai liudija, kad niekada nebuvo geriau jiems pasidavus, tad Lietuvai tikrai nebūtų buvę blogiau, jei būtų Rusijai pasipriešinusi.

Nepasisekus Smetonos gyvo sugrąžinti į Lietuvą, be paliovos stengiamasi sugrąžinti jo palaikus. Aišku, tikimasi, kad nieko blogo neįvyks, bet visgi yra rizika, kad prezidento palaikus į Lietuvą sugrąžinus, jie galėtų būti, neduok Dieve, situacijai Lietuvoj pasikeitus, ne tik tinkamai nepagerbti, bet, ko gero, ir išniekinti.

Čia niekas asmeniškai nekaltinamas ir Smetonų šeima labai dėkoja už kai kurių gerus norus. Bet yra ir naivuolių, ir savanaudžių, ir bijoma, kad palaikų perkėlimas nebūtų panaudojamas propagandiniais tikslais, kad kartais nepavyktų padaryti to, ko nepavyko padaryti 1940 metais.

Antanas Smetona
Vytautas Smetona

Lietuvių tautininkų sąjungos PAREIŠKIMAS

Vilnius, 2000 05 06

Lietuvių tautininkų sąjunga, artėjant LR Seimo rinkimams, yra pasirengusi bendradarbiauti su dešiniojomis, centro dešinės ir tautinės - demokratinės krypties partijomis ir politinėmis organizacijomis.

LTS valdybos vardu –
LTS pirmininkas
Gediminas Sakalnikas

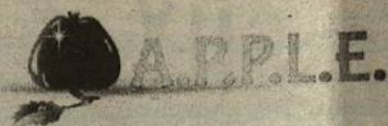
SMETONŲ ŠEIMOS NUOSTATA

DĖL LIETUVOS PREZIDENTO A. A. ANTANO SMETONOS PALAIKŲ PERKĖLIMO Į LIETUVĄ

Bažnyčios kanonai, kaip ir tarptautinės teisės įstatai, leidžia kiekvienam žmogui pasirinkti, kur jis bus palaidotas. Prezidentas Antanas

Smetona sakė, kad apie jo laidojimą komunistų okupuotoje Lietuvoje negali būti nė kalbos, o, Dievui davus, situacijai pasikeitus, jis vis tiek nebe norėtų grįžti į Lietuvą, nes nori nenori, nežiūrint labai retų išimčių, žmonės bus pasikeitę į blogą, nebus tokie, kaip buvo prieš Antrąjį pasaulinį karą.

Prezidento sūnus, a. a. advokatas Julius Smetona buvo to paties nusistatymo ir šiuo klausimu aiškiai pasisakė ne tik dėl savęs, bet ir dėl savo tėvo, su kuriuo jis glaudžiai bendradarbiavo. Be to, visa prezidento šeima buvo to paties nusistatymo ir išlaikė tą pačią liniją be mažiausio kompromiso. Žmona, a. a.

Paremkite Lietuvos mokytojus
norinčius dalyvauti
2000m. A.P.P.L.E. seminaruose

Vienam mokytojui
stipendija \$30

Mielai priimame ir
mažesnes aukas

Aukas galima nusiųsti nuo federalinių mokesčių

Renka visi A.P.P.L.E. nariai

Plakatą sukūrė dail. Algirdas Muliolis. G. Juškėno nuotr.

Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos mokiniai, tapę laimėtoja JAV LB Švietimo tarybos surengtame konkurse. Pirmoje eilėje (iš kairės): Laura Šalčiūnaitė, Monika Rukšytė, Marija Rukšytė ir Aleksandras Kučas. Antroje eilėje: Adria Bagdonavičiūtė, Lina Maciūnaitė ir Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė. Viktoro Kučo nuotr.

Nuo Cleveland, OH iki Omaha, NE – apytiksliai 820 mylių. Maždaug 15 valandų važiavimo automobiliu, per daug negaištant pakelės poilsio aikštelėse. Važiuojame per Ohio, Indiana, Illinois ir Iowa valstijas, pro nesuskaičiuojamas žemdirbių sodybas, kertame kelis didesnius ir daugybę mažų miestelių. Įveikus daugiau nei pusę kelio, pasitinka didžioji Šiaurės Amerikos upė – Mississippi. Ach, jei būtų laiko stabtelėti ir pasigrožėti jos kloniais!

Pačioje kelionės pabaigoje, jau įvažiavus į Omahą ir išvydus Missouri, tokio ryškaus išpūdzio nebėra: toje vietoje upė – nė kiek ne didesnė už mūsų senelį Nemuną ties Kaunu. Bet čia, ant Missouri kranto jau daugybę metų gyvena Nemuno šalies žmonės ir jų vaikai bei vaikaičiai. Kai į šias vietas atvyko Antrojo pasaulinio karo pabėgėliai, jie rado jau nemažą lietuvių telkinį, senokai veikiančią Šv. Antano parapiją.

Ten, ant Missouri kranto

Gegužės 27-ąją – tą pačią dieną, kai Cleveland, OH lietuviškoji skautija minėjo savo veiklos 50-metį, savo aukštinės sukakties minėjimo iškilmes pradėjo ir Omaha, NE lietuviai, įsikūrę čia po to baisiojo karo. Priešais "Anthony's" restoraną, kuriame tą šeštadienio vakarą vyko iškilmingas pokylis, aukštai iškeltas didžiulis bulius tarsi liudija ne tik apie tai, kad Nebraska – gyvulininkystės kraštas, bet ir apie ryžtą, kurio reikėjo, norint prigyti ir suburti šioje žemėje.

Naujoji atvykėlių banga energijos tikrai nestokojo. Šiandien tos bangos atstovai ir jų atžalos pasklidusios kone po visą Ameriką: jų rasi Čikagoje ir Klyvlende, Kalifornijoje ir Floridoje. Klyvlendietis Mečys Aukštuolis, palikęs ryškius kultūrinės veiklos pėdsakus Omahoje, vėliau juos plėtė Erie pakrantėje. Seserys Parulytės – šiandien plačiai žinomos vi-

suomenės veikėjos – Irena Kriaučeliūnienė ir Regina Kučienė. Iš Omahos kilę broliai Nelsai, prie Missouri išaugusi lietuvaitė Prišmantaitė jau skinasi aktorės kelią.

Nors atvykėlių niekas nesutiko su gimtosios žemės duona ir druska, nors pradžia tikrai nebuvo lengva, bet netrukus šiose vietose gerokai sustiprėjo lietuviškoji dvasia. Įsikūrė tautinių šokių grupės, skautų vienetai, sustiprėjo lituanistinis švietimas, sportinė veikla. Buvo sukurtos arba atnaujintos lietuviškos visuomeninės organizacijos: ramovėnai, tautininkai, ateitininkai ir kt. Kai 1955 metais paminėtas Omahos 100-metis (jauni Amerikos miestai, jei lyginame juos su Lietuva), buvo išleista Jeronimo Cicėno knyga "Omahos lietuviai".

1984 metais pasirodė kapitalinis veikalas lietuvių ir anglų kalba – "Mes – lietuviai". Neįkainojama tokios knygos vertė. Kiekvienas

mokantis angliškai, gal iki šiol nieko apie lietuvių negirdėjęs, iš šio veikalo gali susipažinti su lietuvių tautos istorija, valstybės formavimusi, kultūros bruožais ir, aišku, su lietuvių veikla Amerikoje.

Bet grįžkime į "Anthony's" pokylių salę, kurioje iš pusantro šimtų vietų net trečdalį sudarė atvažiavusieji, bet

Omahos apylinkėse praleidę gal būt pačius laimingiausius savo jaunystės metus. Sveikinimo žodį tarė minėjimo rengimo komiteto vadovas Algimantas Antanėlis:

– Mums malonu sulaukti tiek daug svečių, susirinkusių į Omahos lietuvių, atvykusių po Antrojo pasaulinio karo į 50-mečio jubiliejinį minėjimą. Mes tikimės, kad Jūs sugrįšite į savo jaunystės laikus ir rasite daug prisiminimų. (Tęsinys – kitame numeryje)

Prie "Anthony's" restorano Algimantas Antanėlis pasirengęs sutikti svečius, atvykstančius į Omahos lietuvių – Antrojo pasaulio karo pabėgėlių įsikūrimo 50-mečio šventę.

Omahos BALFO skyriaus nepailstančios darbininkės – Gražina Reškevičienė (kairėje) ir Laimutė Antanėlienė ruošia naują labdaros siuntą Lietuvai. Jono Jasaičio nuotraukos

LIETUVOS KARIUOMENĖS KARININKAI: 1918 – 1953

1918-1940 metų Lietuvos kariuomenės karininkų vaikų pastangomis 1998 m. gegužės 16 d. buvo įkurta visuomeninė organizacija "Lietuvos kariuomenės karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjunga (LKKAS)". Į karininkų sąrašą įeina ir tie karininkai, kurie turėjo pasitraukti iš Lietuvos, kad išvengtų sovietinio genocido.

Sąjunga ne tik Lietuvoje, bet ir plačiame pasaulyje jungia buvusius karininkus ir jų šeimas. Yra sudaryti sąjungos skyriai. JAV skyriaus valdybą sudaro Jonas Variakojis – pirmininkas, Žibutė Žiupsnienė – vicepirmininkė, Edmundas Vengianskas ir Regimantas Pažemėnas – nariai.

LKKAS yra užplanavusi išleisti trijų tomų politinės ir istorinės reikšmės leidinį

"Lietuvos kariuomenės karininkai: 1918-1953". Leidėjai jau yra sutelkę daug medžiagos: kelis šimtus karininkų nuotraukų su šių asmenų enciklopediniu aprašymu. Pirmąjį tomą organizatoriai planuoja išleisti jau šių metų pabaigoje.

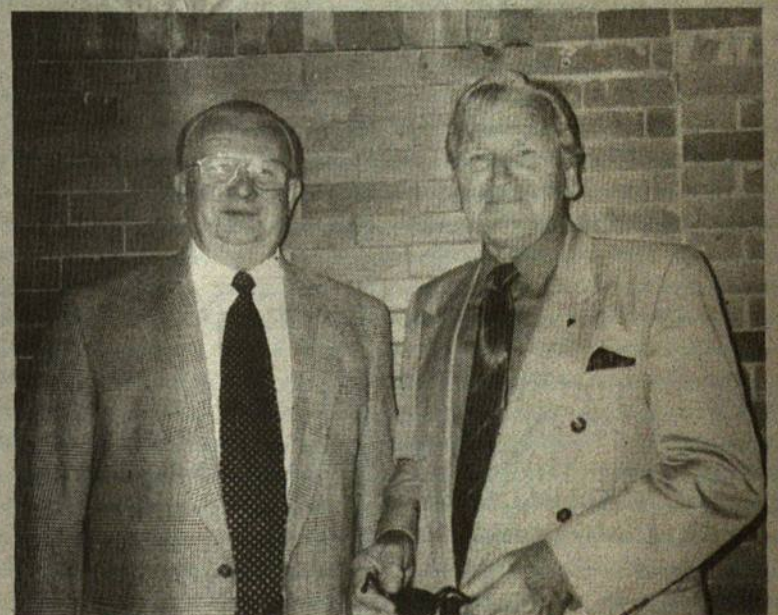
Leidinyje dalyvauti pakviesta ir užsienio LDK Birutės draugija. Jos pirmininkė Z. Juškevičienė jau yra sutelkusi daug birutiečių aukų, skirtų leidiniui ir jas pasiuntusi į Vilnių knygos leidėjams. Už pasiųstas aukas yra gauti oficialūs kvitai. Asmuo, paaugęs leidiniui ne mažiau kaip šimtą dolerių, bus įtrauktas į aukotojų sąrašą leidinyje.

Knygos leidėjai prašo talcos – žinių apie buvusius karininkus. Siųskite karininko nuotrauką su biografijos ži-

niomis. Jei turite galimybę, nurodykite, kada baigė karo mokyklą, kuriame kariuomenės dalinyje tarnavo, koki karininko laipsnį turėjo, kada pasitraukė iš Lietuvos, jei miręs, kada ir kur palaidotas. Leidėjai taip pat prašo pagal išgalę, atsiųsti auką leidinio išlaidom padengti. Čekį pagėdaujama rašyti LKKAS vardu.

Žinias apie buvusius karininkus ir aukas prašome siųsti Jonui Variakojui žemiau nurodytu adresu. Norintieji įsirašyti į LKKAS, galite kreiptis į šių eilučių autorių: Jonas Variakojis 3715 W. 68th Street, Chicago, IL 60629. Tel. (773) 585-8649. Jums atsiųsime anketą ir suteiksime išsamesnių žinių apie knygos leidimą.

Jonas Variakojis
LKKAS įgaliotinis JAV

Susitikimas Omahos lietuvių 50-mečio šventėje. Omahietis Albinas Reškevičius ir svečias Viktoras Kučas.

Omahos lituanistinės mokyklos vadovė Danutė Sulskienė.

Jaunimo puslapis

BRONIUS

Vaiva Bučmytė

JAV LB Švietimo tarybos
rašinių konkurse
aukštesniųjų mokyklų
moksleivių grupėje
už šį rašinį
paskirta pirmoji premija

Ji sėdi viena ant aplūžusios kėdės. Riebaluoti plaukai brūkšteli per veidą, kai ji siekia kitos cigaretės. Dūmai apsupa jos kūną, ir ji vėl prisimena tai, kas įvyko prieš penkerius metus.

Ji atsimena viską: kaip salė atrodė, kieno vestuvės tai buvo, ką ji dėvėjo... Tada dar buvo graži. Dvidešimt trejų metų, antro skyriaus mokytoja. Netekėjusi, neišmylėjusi. Todėl širdis suplakė smarkiai, kai jis ėjo prie jos. Akių mėlynas, plaukų šviesumas, veido švelnumas! ... Pakvietė ją šokti. Ir koks tai buvo šokis! Ne tik polka, bet jis ją ir pakėlė. Dūko, kol abiems apsvaigo galvos, o tada šoko labai arti vienas kito, kol pasaulis nustojo sukstis.

Kai pavargo, abu atsisto ir, gerdami šampaną, geriau susipažino. Abu mėgo diskotekas, "roko" muziką, slidinėjimą. Abu katalikai. Po to vėl ėjo šokti.

Dar po valandos atėjo paskutinis šokis. Jie vėl šoko susiglaudę, ir, pagaliau, lūpos vienos kitas atrado ilgam bučiniui. Kai daina pasibaigė, jie pasikeitė telefono numeriais, ir jis ją palydėjo iki jos mašinos. Po dar vieno apsikabinimo jis nuėjo, ir jina liko viena.

Bronius. Tik Bronius. Pavardė nesvarbu. Jie vadinosi vardais. Jis ją taip sužavėjo, kad vien prisiminus jį, jina pradėdavo virpėti iš džiaugsmo.

Šeštadienio rytą ji atsikėlė anksti. Visą naktį ji svajojo apie Bronių. Ji atrado savo tikrą meilę, savo likimą –

Broniuje. Valgydama pusryčius galvojo, kaip ji valgys su Broniumi kiekvieną rytą, bus su juo visą dieną, kasdien, su juo amžinai. Jos svajonę pertraukė telefonas.

– Klausau.

– Labas rytas, brangioji. Kaip praėjo tavo naktis?

Ji nenorėjo per greitai rodyti savo susižavėjimo, tai nesakė, kad apie jį svajojo.

– O, pailsėjau gerai. O kaip tavo naktis?

– Taip pat, ačiū. O kokie tavo planai šiai dienai?

Jos širdis pradėjo smarkiai plakti. Jis ją pakvies pasimatymui!

– Nieko ypatingo, – atsakė.

– Gal norėtum važiuoti į parką su manim?

Ji atsakė, kad mielai norėtų.

Labai ilgai dažėsi, šukavosi, nes ruošėsi ne paprastai išvykai į parką, bet išvykai su Bronium. Su Bronium!...

Parke buvo puiku. Jie pavalgė, žiūrėjo į debesis, vaikščiojo po mišką. Ji nenorėjo skirtis nuo jo. Jos meilė Broniui didėjo. Atėjo vakaras, sutemo. Jis ją parvežė namo ir pagaliau, po paskutinio bučinio, išvažiavo.

Namie ji negalėjo susikaupti, tikrindama sąsiuvinį, ar bet ką kitą dirbdama. Mintys apie Bronių užvaldė ją. Pagaliau ji jau nebeišskentė. Paėmė telefoną ir surinko jo numerį. Jo žemas balsas ją apramino. Jie susitarė sekmdienio popietę praleisti Lokio saloje. Bronius pasiūlė išvažiuoti anksti rytą, bet ji jam priminė šv. Mišias ir pasiūlė drauge nuvažiuoti į bažnyčią. Jis sutiko nenoromis, nors sakėsi esąs katalikas.

Po dar vienos nakties sapnų apie Bronių išaušo rytas. Ir jis atvažiavo. Jie sukvė užkandžius ir sporto

reikmenis į mašiną, patys įlipo. Bronius vairavo.

Tik ji nesuprato, kur jie važiuoja. Į jos bažnyčią reikėtų važiuoti priešinga kryptimi. Bet Broniaus artumas ją nuramino. Rūpintis pradėjo tik tada, kai jis įsuko į nušalų kelią. Ji žinojo, kad šitas kelias vingiavo per mišką. Paklausė jo, kur jie važiuoja.

– O, tai siurprizas, mano mylimoji. Greitai pamatysi.

Bet jai darėsi vis labiau ir labiau neramu. Broniaus balsas ją truputį apramino, bet neilgam.

Dar valandą pavažiavus, jai baisiai nerimaujant, Bronius įsuko į negrįstą keliuką miško vidury. Jos meilė Broniui virto siaubu. Bronius nekalbėjo. Keliukas privedė prie didelio apleistą pastatą. Ji nenorėjo iš mašinos išlipti, bet Bronius per jėgą ją ištraukė ir nusivedė.

Pastato viduje juos pasitiko apie trisdešimt vyrų ir moterų. Vyrų galvos buvo nukustos, o moterų plaukai labai trumpai apkirpti. Visi sėdėjo ant grindų ir giedojo kažką keistą. Bronius ją laikė tvirtai, nepaleido.

Sėdėdama ant mažos taburetės, kai pusė jos gražių plaukų jau ant grindų, ji pagaliau suprato: Bronius jos nemylėjo! Jo vienintelis tikslas buvo ją čia atvilioti. Kazin, kiek kitų čia atsirado per jo "meilę"?

Slinko dienos, mėnesiai. Bronius bandė ją įtikinti, kad ją myli, kad visi čia myli vienas kitą. Bet ji žinojo, kad tai netiesa. Daug kartų jį maldavo, kad ją sugrąžintų į savus namus, bet šviesa jau buvo dingusi iš jo mėlynų akių. O gal tą šviesą ir šilumą ji buvo tik įsivaizdavusi?

(Pabaiga – kitoje laidoje)

Kompiuterių šalyje DABAR IR ATEITYJE

Dirbtinė širdis

Amerikiečių mokslininkai sukūrė dirbtinę širdį, kuri gali laikinai pavaduoti ligo širdį, kol jis sulauks donoro. Jos modeliavimui buvo panaudotas NASA superkompiuteris, kurį paprastai naudoja tirti procesus raketų variklyje.

Iki šiol sukurtos dirbtinės širdys turėjo gana didelių netikslumų, dėl kurių kraujas tekėdavo sukūriais. Tai sukeldavo raudonųjų kraujo kūnelių irimą. Kartais kraujas susilaikydavo ir susidarydavo "trombai". Sumodeliavus superkompiuteriu kraujo tėkmę siurblyje, buvo išvengta šių nesklandumų. "Kosminė" širdis jau įsodinta 25 pacientams. 8 iš jų jau sulaukė donorų.

Kompiuterio "pelė" –
psichoterapeutė

Anglijos mokslininkai sukūrė naują kompiuterinę "pelę", atliekančią kai kurias netradicines funkcijas: ji gali nustatyti jos vartotojo nervų sistemos būklę. Ji reaguoja į paspaudimo jėgą, t. y. nustato nerimo ar stipaus susijaudinimo atsiradimą ir perduoda signalą į kompiuterį, kuris atkuria garsą, panašų į pelės cypsėjimą. Gydytojų teigimu, ši nauja technologija yra la-

bai naudinga, nes padeda žmonėms kontroliuoti savo būseną. Atsižvelgdamas į "pelės" nurodymus, žmogus gali apsisaugoti nuo saugyslių ligos, atsirandančios dėl nuolatinės mechaninės įtampos.

Tačiau tai – ne vienintelė naudinga naujos "pelės" galimybė. Pavyzdžiui, dirbant pagal grafikos programą, nuo to, kaip stipriai spausite "pelę", priklausys linijos storis.

Kalbantys drabužiai!

Netrukus jūsų švarkas galės perskaityti elektroninio pašto laiškus. Tas pats švarkas pakeis savo spalvą: jis paraus, jei jums teks stovėti eilėje ir imsite nekantrauti. Švarkas "žinos" Jūsų DNR kodą ir viską apie jūsų banko sąskaitą. Jei kas nors pavogs tokį "švarką", jis pradės šaukti "Čiupk vagį, čiupk vagį!". Jis galės nustatyti jūsų dvasinę būseną, ir, jei reikės, atliks taškinį masažą, suleis raminančių vaistų.

Ateities apdarai patys save valys, galės padidėti arba sumažėti, keistų spalvą ir temperatūrą ir netgi... versti tekstus iš užsienio kalbų.

Žinoma, tokie stebuklai neprasidės šiemet, bet po 10, o gal 20 metų.

Parengė Daiva Jaudegytė

Rašantiems eilėraščius angliškai

RELIGIOUS POEMS
SOUGHT FROM
CLEVELAND-AREA
POETS

LOVE POEMS SOUGHT
IN POETRY CONTEST
2000

Good news for sincere poets! The Bards of Burbank is offering a \$1,000 grand prize in their Poetry Competition 2000, free to everyone. The deadline for entering is June 26, 2000.

To enter, send one poem 21 lines or less: Free Poetry Contest, PMB250, 2219W Olive Ave., Burbank, CA 91506, or enter online at www.friendlypoets.com.

"We think religious poems can invite achievement", says Dr. John Scribner, the organization's Contest Director. "We're especially keen on inspiring amateur poets and we think this competition will achieve that. Ohio has made many wonderful poets over the years and I'd like to discover new ones from among the Cleveland-area grassroots poets".

If you have written a love poem, listen up! The New York Poetry Alliance is sponsoring Poetry 2000, a free contest open to everyone. A \$1000 cash prize will be awarded to the winner. There are 28 prizes in all. The deadline for entering is July 3, 2000.

"This is our most challenging contest to date", says Contest Director Dr. John Cusack. "Spring is in the air and surely everyone has written a love poem, whether religious or romantic. We expect our contest to produce exciting new discoveries".

To enter, send poem 21 lines or less to: New York Poetry Alliance, Box 1588, New York, NY 10116-1588. Or enter online at www.freecontest.com.

"Aušros" aukštesniosios liuanistinės mokyklos vadovė Vida Bučmienė įteikia JAV LB Švietimo tarybos premijas savo mokinėms – rašinių konkurso laimėtojomis: Vaivai Bučmytei, Teresei Paškonytei ir Vestai Dvareckaitėi.

Edo Klimo nuotr.

Jonas Dunduras

8

Buvo sekmadienio rytas. Doktorą Trevino radau nuobodžiaujantį savo kabinete. Ligoninė buvo tuščia ir jis tikėjosi tikrai keletas ambulatorinių pacientų. Prieš pradėdamas mūsų pokalbį, jis pasiūlė, jog geriau jaustųsi, jei pokalbyje dalyvautų ir Hermanita. Išėjome jos ieškoti. Tiesą sakant, ieškoti ir nereikėjo, nes Trevino užtikrino, kad ją rasime kur nors netoli Padre Bendoraičio kapo. Ten ji ir sėdėjo, nuleidusi galvą maldoje.

Iš ligoninės virtuvės pasiėmęs puodą kavos, klausiausi daktaro Trevino pasakojimo.

Centrą ir ligoninę pastatė, 1992 metų liepą buvo sukurtas formalus administracinis direktoratas: Padre Bendoraitis – prezidentas, ligoninės gydytoja Maria Alvira Gonsalvez – atsakingoji direktorė, senjoras Carlos Crespo Baur – generalinis sekretorius, senjoras Antenor Rojas Soliz – administracijos sekretorius, senjoras Pedro Kapraun – pirmasis balsuojantis narys, Hermana Religiosa Emilia Sakėnaitė – antroji balsuojanti narė. Atrodo, jog Padre Bendoraitis nepaliko oficalaus testamento ar specialių įgaliojimų bei nurodymų tolimesnei ligoninės ir Centro ateities veiklai. Todėl neaišku, kas visam tam aparatui vadovaus. Kas perims "fundaciją" – Centro ir ligoninės finansavimo šaltinį: valstybė, vyskupija ar dabartinis direktoratas? Mūsų pokalbio metu – einant aštuntam mėnesiui po Padre mirties – direktorato sudėtis yra nepasikeitusi. Laukiant, kol įvairios neaiškumų drumzlės nusės, Centro ir ligoninės veiklai vadovauja daktarė M. A. Gonsalvez, visų vadinama Alvira. Administracijos sekretorius A. R. Soliz, kaip man buvo aiškinama, yra brazilietis našlaitis, Padre Bendoraičio užaugintas, globotas ir išmokslintas, su Padre čionai atsikėlęs iš Brazilijos ir visiems žinomas kaip Antenor. Jis šiuo metu gyvena su Alvira ir turi su ja dukterį. Pedro Kapraun yra vokiečių, keletą metų savanoriškai dirbęs su Padre. Kiek supratau, jis lyg tai yra "fundacijos" ry-

PASIŽVALGYMAI PO ATOGRAŽAS

Padre Ferdinando-Alejandro, Pintor Lituanas Juan, Vytautas, Jadzė, "Tu", Birutė, dar keletas kitų. Gal būt ir Faustinas Antrasis – La Gonave karalius.

šininkas su Vokietijos labdarine organizacija – svarbiausiu fondo finansų šaltiniu. C. C. Baur, atrodo, tyliai vykdo savąsias generalinio sekretoriaus pareigas. Alvira ir Antenor buvo išvykę atostogauti, todėl jų pamatyti man neteko, bet su P. Kapraun ir C. C. Baur buvau supažindintas.

Kaip jaučiau, direktoratas buvo suskilęs į du frontus. Atviros kovos nesimatė, bet vis tik buvo duomenų, jog trijulė – Alvira, Antenor ir Crespo – nori perimti Centro ir ligoninės valdymą. Hermanitos ir Kapraun sąjunga turi tik du balsus. Man atrodė, jog jie tai trijulei, švelniai tariant, ypatingo šilumo neįtautė, nes dažnai pasigirdavo žodis "mafija", taikomas jos adresu. Nors daktaro Trevino simpatijos buvo Hermanitos ir Kapraun pusėje, jo pavadės direktorato narių sąrašė nėra. Todėl ir jo simpatijos arba antipatijos tebuvo tikrai asmeniškų jausmų reikalas.

Didysis klausimas buvo: kaip išsispres tas betestamentinis Centro ir ligoninės ateities reikalas ir kas jį spres.

Sriubčiodamas pablėsusią ligoninės virtuvės kavą, klausiausi toliau. Trevino sukreiva šypsena paskelbė, jog Padre buvo laikomas šešių Guayaramerin miestelio namų savininku. Jo nuomone, tie namai verti maždaug 60-70 tūkstančių JAV dolerių, bet neaišku, ar tas nekilnojamas turtas turi kokį ryšį su "fundacija", ar jis buvo tik Padre Bendoraičio privati nuosavybė. Kur yra testamentas, jei toks iš viso buvo? Kur kiti dokumentai? To, atrodo, niekas nežino, net ir Hermanita. Gal trijulės "mafija" ir žino, bet tyli. Praeityje Hermanita savo veiklą buvo apribojusi tik ligonine, i Centro ir "fundacijos" veiklą visai nesikišo, o Padre tam jos ir neskatinio. Todėl dabar kyla aibė neaiškumų, įskaitant ir jos pačios tolimesnę ateitį – pareigas, aprūpinimą ir net būstą.

Besikalbant, o tiksliau pasakius, man jo besiklausant, Hermanitai kai ką paaiškinant, atėjo priešpiečių metas. Pasiūliau visiems užsukti į mano vakarykštės vakarienės vietą – Circulo Social klubą. Tačiau Trevino priešino ir paskelbė, jog visi keliausim, anot jo, į "Kontry Kliub" (Country Club), t.y. į jo namus. Daktaras man dar priminė, jog jau kuris laikas Hermanita sekmadienio popiečius praleidžia jo šeimoje.

Pakeliui Trevino sustojo uoste nusipirkti apelsinų.

Dalis Centro darbuotojų. Dešinėje – daktaras Trevino.

Mamore paupiuose kolonistai yra užveisę apelsinų sodus ir jų derlių laiveliais suveža į Guayaramerin uostą parduoti. Trevino atsiskaičiavo šimtą penkiasdešimt apelsinų ir sumokėjo apie porą dolerių. Po to visą popietę tiesiog mėgavomės šviežiausiomis apelsinų sultimis.

Trevino namai, visai netoli nuo uosto, Guayaramerin masteliu matuojant, yra vieni iš didžiausių – mūriniai, dviejų aukštų, su patio – vidaus kiemu, kuris ispaniškos kultūros gyvenamųjų namų aplinkoje yra absoliuti būtinybė. Ten žaidžia vaikai, džiūsta skalbiniai, kabo hamaikai poilsui, savo "rezidencijas" turi šeimos papūgos ir beždžionės. Jei dydis ir sąlygos leidžia, čiurlena didesnis ar mažesnis fontanas, o pasieniais auga Bougaivilea krūmai bei vienas ar pora bananų medžių, sodinamų ne dėl vaisių, bet dėl didelių, ilgų lapų teikiamo pavėsio.

Ne tik Trevino, bet ir keletos kitų provincijos miestų namuose pastebėjau mums neįprastą statybinių apraišką, kad automobiliui, jei šeima jį turi, atskiros atitvertos garažo

nėra: važiuojama per garažo duris, pasieniu tiesiai į svetainės ir valgomojo bendrąją erdvę – užtenkamai didelę visoms trims funkcijoms atlikti. Visa ši erdvė atvira, išiliejanti į patio. Durų nėra, taigi nėra ir ventiliacijos problemų.

Kadangi Hermanita jau buvo ilgametė pažįstama ir kas sekmadieninę viešnią, aš buvau supažindintas su poniu Trevino, jos seserimi ir mažamečiais vaikais, kurie po to buvo skubiai "išdiriguoti" iš suaugusių draugijos visam mūsų pokalbio laikui. Tai – geros šeimyninės kultūros požymis. Nebūnu sužavėtas tokiu vaikų "draugiškumu", kai jie vis pakartotinai nešioja svečiui parodyti savo kates, o jų uodegas kaišioja jam į nosį, motinai neatsistebint mažųjų "išradingumo" ir "humoro" apraiškomis.

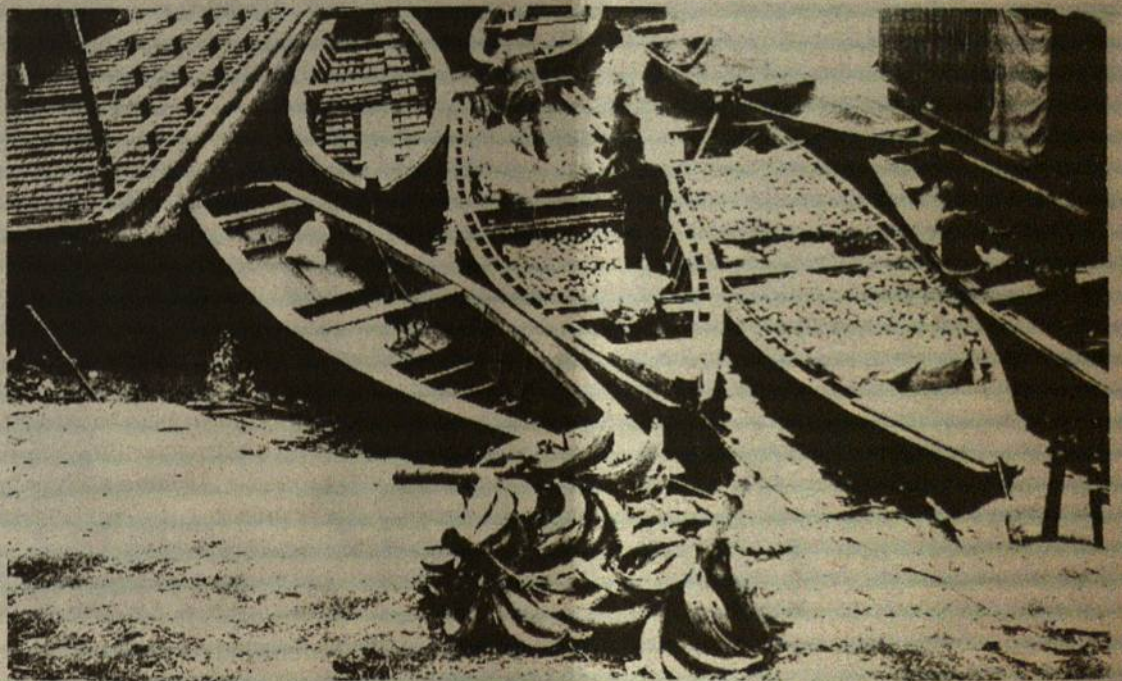
Susėdome prie stalo netoli automobilio. Tik staiga iš kažkur ant Trevino peties užšoko sprindžio ilgumo beždžionėlė (marmoset). Savo juokingai ilgą uodegą ji apusuko aplink jo kaklą, paukštinę čirpimą išreiškdamas savo pasitenkinimą. Įdomus tai sutvėrimas – miniatiūrinė

beždžionukė, patraukianti savo išvaizda ir meilumu. Tropikuose jos, kaip ir papūgos – dažnai sutinkamas šeimų įnamis, laiką praleidžiantis, šokinėjant nuo vieno šeimos nario ant kito, bet besilaikantis atokiai nuo nepažįstamų svečių.

Dalis Trevino nupirktų pusantro šimto apelsinų pavirto į asotį sulčių, labai vertinamų vidurdienio tropiniame karštyje. Antrąjį ar trečiąjį stiklą tuštinant, Trevino paklausiau apie Padre medicininės praktikos ypatumus. Gydytojo darbo praktika Amazonijoje reikalauja ypatingai geros pažinties su aibe negalavimų, įvairių jų apraiškų akyse, nosyje, ausyse, odoje, naguose, gomuryje, vidaus organuose. Jų paprastai nebūna ir nesitikima vėsesnėse klimato zonose. Pagal Trevino, dažniausiai čia sutinkamus negalavimus sukelia kelios maliarijos formos ir virškinamojo trakto parazitai.

Padre garsėjo kaip tikslus, greitas diagnozuotojas, dažnai panaudojantis ir homeopatinis gydymo būdus, išmokus iš indėnų. Kai kuriais atvejais jie buvo ir yra pranašesni už įprastinius vaistus. Trevino papasakojo apie vieną atvejį, kai pas Padre, desperatiškai ieškodamas, kas galėtų jį išgydyti nuo sudėtingos tropinės ligos, iš Brazilijos Manaus apylinkių atkeliavo vienas metisas. Manaus – didelis miestas Amazonės ir Rio Negro santakoje, yra už tūkstančio kilometrų, matuojant tiesia linija ("kaip papūga skrenda"). Sergantysis atkeliavo upėmis, mažu laiveliu, persitraukdamas jį pro dažnai sutinkamus pavojingus srautus. Gandai apie gerus gydytojus upėmis keliauja labai toli ir labai greitai.

Šeimininkės seseriai spaudžiant kitų penkiasdešimties apelsinų sultis, o man kramtant antrą vištos koją, Trevino įsakymo forma pareiškė, jog anksti rytoj rytą jis mane vežasi gilyn į Braziliją.

Prekyba apelsinais ir kitais vaisiais Mamore upės pakrantėje.

Autoriaus nuotraukos.

SPORTO ŽINIOS

Skyriaus vedėjas – Algirdas Bielskus

TRADICINĖS LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBĖS

Tradicinės kviestinės Klyvlendo (Cleveland, OH) LSK "Žaibo" lengvosios atletikos varžybos, vykdomos USATF Lake Erie Assoc. 2000 metų pirmenybių rėmuose, įvyks birželio 17 d. ir liepos 1 d., Independence High School stadione, Independence, Ohio (pietiniame Klyvlendo priemiestyje).

Birželio 17 d., šeštadienį, varžybos vyks visoms pauglių klasėms šia tvarka:

10:00 val. ryto (registracija nuo 8:00 v.r.) – jauniams ir mergaitėms A "Young men /women" (gimusiems 7/30/81 iki 12/31/83 imtinai) ir jauniams bei mergaitėms B "Intermediate" (gim. 1984-85 m.).

2:00 val. po pietų (registracija nuo 12:00 val.) – berniukams ir mergaitėms C "Youth" (gim. 1986-87 m.), D "Midget" (gim. 1988-89 m.) ir E "Bantam" (gim. 1990

m. ir vėliau).

Liepos 1 d., šeštadienį, varžybos vyks vyrams ir moterims "Open" ir visoms senjorų "Masters" klasėms. Varžybų pradžia – 9:00 val. ryto. Registracija – nuo 8:00 v.r. Vyrų ir moterų "Open" klasės amžius yra nuo 14 iki 29 metų imtinai; "Sub-masters" – 30-34 ir 35-39 m.; "Masters" 40-44 m. etc. (kas 5 metai)

Šios varžybos bus kartu užskaitomos ir kaip ŠALFASS-gos Vidurio Vakarų sporto apygardos 2000-ųjų metų pirmenybės. Varžybų programa apima visas rungtis. Naudojamas elektroninis laiko matavimas bėgimuose. Varžybų sąlygos – labai geros.

Dalyvauti kviečiame visus lietuvių kilmės sportininkus, besidominčius lengvąja atletika. Norintieji gauti išsamesnių žinių, kreipkitės į Algirdą Bielskų: 3000 Had-den Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889; faksas 216-481-6064.

LSK "Žaibas"

ATMINIMO DIENA

Daugeliui mūsų tai yra diena, kai prisimename ir pagerbiame atminimą žuvusių karuose šio krašto 224 metų istorijoje. Kaip ir kasmet, Šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas surengė žuvusiųjų pagerbimo apeigas. Rytą klebonijos sode į atvykusius veteranus, ramovėnus ir parapičius prabilo veteranų kapelionas kun. J. Bacevičius. Trimitui aidint, iki pusės stiebo pakelta žvaigždėtoji vėliava. Išsiri-kiavo garbės sargyba. Vete-ranai šautuvų salvėmis pagerbė žuvusius ir mirusius kovų draugus.

Prie Šv. Sebastijono statulos ir dail. V. Raulinaičio sukurtos paminklinės lentos

žuvusiems už laisvę degė žvakės. Klebonui kun. J. Bacevičiui skaitant pastaraisiais metais mirusiųjų veteranų ir ramovėnų pavardes, posto vadas R. Williams gesino žvakes. Tos dienos Mišios taip pat buvo skirtos Atmini-mo dienai. Išskilmės užbaigtos veteranų posto šeimininkų parengtais pusryčiais parapi-jos salėje. Šventės dalyvius sveikino posto vadas R. Williams. Ramovėnų vardu kalbėjo Vytautas Januškis. Pabaigoje staigmena laukė kun. J. Bacevičiaus, kai R. Williams paskelbė, kad kle-bonas pagerbias pasižymėji-mo ženklą – "Man of the Year".

Ger. J.

Atminimo dienos minėjime Šv. Jurgio parapijoje žygiuoja veteranų posto nariai. Gerardo Juškėno nuotr.

Rašytojo ir dailininko Vlado Vijeikio pagerbimas Čikagoje. Sėdi "Vilties" draugijos pirmininkas Algirdas Matulionis ir V. Vijeikis. Stovi (iš kairės): Skirmantė Miglinienė, Regina Švabauskaitė, Jonas Račkauskas, Dalia Pečiulienė, Viktoras Jašinskas, Ula Juškytė, Tomas Kirvaitis, Petras Petrutis, Ričardas Spitrys ir Romas Žulys. Zigmo Degučio nuotr.

PARAPIJOS SAVANORĖ

Aplankantieji Šv. Jurgio parapiją dažnai stebisi jos veiklos įvairove. Tačiau tam reikia darbščių talkininkų. Viena iš tokių yra parapijietė, kuriai šių metų birželyje suteiktas savanorės vardas. Kai reikia ruošti priešpiečius, prižiūrėti barą, pagelbėti, pravedant vasaros gegužinę, rudens šventę arba prie Bingo lošimų, ši savanorė visados ten padeda. Ji taip pat yra Šv. Jurgio parapijos tarybos narė. Jurginė didžiuojasi, skelbdama Debrą Zeledonis parapijos savanorę. Ger. J.

Šv. Jurgio parapijoje. Iš kairės: Debra Zeledonis, Virginia Rubinski su dukra, Ingrida Civinskienė, David Rubinski ir Algirdas Matulionis. Rimvydo Čepulio nuotr.

XI LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS

* RENGINIAI *

BIRŽELIO 30, penktadienį.

8 v. v. ŠVENTĖS ir TAUTODAILĖS PARODOS ATIDARYMAS
Mercury Room, Regal Constellation Hotel, 900 Dixon Rd., Toronto

9 v.v. JAUNIMO ŠOKIAI – Patio Ballroom, Regal Constellation Hotel

LIEPOS 1, šeštadienį.

8 v. v. SUSIPAŽINIMO VAKARAS
– Galaxy Ballroom, Regal Constellation Hotel

LIEPOS 2, sekmadienį.

PAMALDOS:

9:30 v. r. – Lietuvos kankinių parapijoje

– Anapolis, 2185 Stavebank Rd., Mississauga

9:45 v.r. – Liet. evangelikų liuteronų išganytojo parapijoje
– 1691 Bloor St. W., Toronto

10:00 v.r. – ŠVENTĖS IŠKILMINGOS MIŠIOS,

atnašaujamos vysk. Pauliaus Baltakio, Gemini Room, Regal Constellation Hotel

10:15 v.r. – Prisikėlimo parapijoje, 1011 College St., Toronto

2 v.p.p. TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ

Hershey Centre, 5500 Cherry Place, Mississauga (kampas Matheson, tarp Kennedy Rd. ir Hwy 403)

6:30 v.v. UŽBAIGIAMASIS POKYLIS (6:30 v.v. kokteiliai, 8 v.v. vakarienė)
Regal Constellation Hotel, Galaxy ir Constellation Ballrooms

Prašome bilietus užsisakyti, skambinant V. Taseckui (905-824-4461) arba J. Vingelienei (416-233-8108). Šventės (koncerto) bilietai taip pat galite gauti per Ticketmaster (tel. 416-870-8000) ir prie įėjimo. Hershey Centre durys atidaromos 1 v.p.p. Aikštėje automobilių statymas nemokamas. Bilietai į pokylį parduodami tik iš anksto.

KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI!

XI LTŠŠ RENGĖJAI

MOTINOS DIENA LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

*Supa, supa kūdikėlių
Motina ant rankų.
Bėkite tolyn, šešėliai,
Spinduliai telanko!
Spindi ašaros motutės
Obelių žieduose:
Auk, vaikeliai, būk didutis,
Mamą pavaduosi.
S. Nėris, "Motulės ašaros"*

Mama – pats artimiausias žmogus pasaulyje kiekvienam iš mūsų. Ji mums duoda pačią pradžią šioje žemėje, parodo pirmuosius žingsnius, pasako pirmuosius žodžius... Ir kai mes jau pasijuntame "savarankiškai", atsitikus nelaimei, pajutę skausmą, iš karto, nors mintyse tariame "Mama!". Todėl, kad mūsų sąmonėje įrašyta, jog mama apgins, supras, paguos, nura-

mins... Tokios Jos – mūsų mamos.

Antrasis gegužės sekmadienis Amerikoje – Motinos diena (Lietuvoje jai skirtas pirmasis sekmadienis). Tad Klyvlendo (Cleveland, OH) Šv. Kazimiero mokyklos mokytojos Vilija Klimienė, L. Pollock, Nomeda Vucianienė, Aurelija Girniūtė ir V. Vaitkevičiūtė-Khmaladze nusprendė savo auklėtinių mamytėms padaryti mažutę staigmeną. Vaikai su užsidingimu mokėsi eilėraščių ir dainėles. Trečiojo skyriaus mokytojos V. Klimienė, L. Pollock paruošė mamytėms dovanėles. Jos buvo labai originalios ir, tikiuosi, visoms mamoms patiko. Kiekviena me voke buvo širdelės for-

mos, akytes vartantis magnetinis lipdukas su užrašu "Mamos viską mato":

Pasirodymas prasidėjo V. Griciūtės ir J. Čiurlionytės dainele "Gegutė". Tai dainelė apie pavasarį, Lietuvos pievas, drugelius. Ji suteikė šiam pasirodymui pavasariško šilumo. Po to, pradėdant darželinio ir baigiant antrojo skyriaus auklėtiniais, kiekvienas padėklamavo savo eilėrašutką. Vaikučiai stengėsi deklamuoti labai gražiai – iš visos širdies.

Didesnieji – trečiojo ir ketvirtojo skyriaus – mokinukai parodė trumpą spektakliuką, kurio pagrindinė mintis: kiekvienai mamai jos vaikas – pats gražiausias ir geriausias. O pasirodymą už-

I - IV skyrių mokinių pasirodymas programėlėje, skirtoje Motinos dienai. Rimvydo Čepulio nuotr.

baigė J. Bertulio ir A. Barono dainele "Mamytė".

Po šios kompozicijos vaikučiai įteikė savo mamytėms ir močiutėms po gėlytę. Kai kurios mamos susijaudino iki ašarų, kai jų mažieji angelikais balseliais traukė dainėles, skirtas Joms. Tokia šie-

met buvo Motinos dienos šventė mūsų mokyklėlėje. Tikimės, kad ji primins, jog mamos vis tik reikia mylėti ne tik tą vieną dieną per metus, o kasdien. Ji – mūsų mintyse ir širdyse.

Mokyt. Vilma Khmaladze

*Štai miškas rimsta vakarop
Ramybė skleidžiasi aplink
Tu maldą mūs priimk
Padangėj atviroj.*

Kun. Stasys Yla

Kiekvienas pavasaris malonus mūsų skautėms ir skautams. O šiemet jis buvo ypatingas – Cleveland, OH skautija atšventė auksinę – 50 me-

tų veiklos sukaktį. Plati skautijos šeima, jos bičiuliai, artimieji ir rėmėjai gegužės 27 d. suvažiavo į Richmond Heights, Ohio Kiwanis Club sodybą. Nors kone kasdien televizijos orų pranešėjai gsdino būsimu lietumi, tas šeštadienis pasitaikė nuostabiai

gražus.

Šventė pradėta 3 val. p.p. skautiškojo jaunimo užsiėmimais, o "jaunų širdžių" dalyviams buvo pasižmonėjimas – 50-mečio prisiminimai. Erdvios sodybos salėse apžiūrėjome gausias skautiškos praeities nuotraukas. Greitai

bėgo minutės ir valandos. Puikus oras sužadino apetitą. Su malonumu valgėme stovyklinius užkandžius: sumuštinčius, salotas, daržoves, troškintas pupeles. Troškuli malšinome vaisvandenių.

Vadovai pakvietė visus į kiemą vakariniam patikrinimui, kur plevėsavo žvaigždėtoji ir trispalvė vėliavos. Maloniai stebino, kaip mažieji broliukai ir sesės pranešinėjo apie savo vienetų. Apie visą sąskrydį abu tuntai – "Neringa" ir "Pilėnai" – raportavo v. s. N. Kersnauskaitei. Šias eilutes rašančiam žodžio apeigos sužadino širdį, nes mūsų būrin vėl ateina vis nauji broliai ir sesės. Skautininko žodį davė į paskautininkus pakeltas v. sk. Andris Dunduras. Aš gi skauto žodį daviau už jūrų marių, 1931 metais.

Ačiū, atžalyne, kad renkantės skautybės kelią! Jaudinančiai į dangų nuplaukė visų giedamas Tautos himnas, vėliavoms nusileidžiant. Mišias klubo svetainėje aukojė Dvasios vadas s. kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Švenčiausiąją priėmė gausūs Mišių dalyviai.

Lauke susėdome prie laužo. Programą pravedė s. Virginija Rubinski. Ačiū jai už tas puikias dainas ir sutartines. Dėkui sesėms ir broliams už komiškus vaizdelius. Rankom susiėmę, sugiedojom "Ateina naktis" ir nenoriai išvažiavom namo. Buvo malonu pasidžiaugti skautų ir skaučių pasiekimais bei jų jaunatviška dvasia. Vasarai atėjus, linkime skautams smagiai stovyklauti.

Gerardas Juškėnas

"Neringos" tunto sesės ir "Pilėnų" tunto broliai Cleveland, OH lietuviškosios skautijos 50-mečio šventėje. Gerardo Juškėno nuotr.

Cleveland, OH lietuviškosios skautijos 50-mečio šventėje susirinkę skautų vadovai - veteranai: Vladas Petukauskas, Malvina Švarcienė, Rima Nasvytienė, Albina Petukauskienė, Regina Nasvytienė, Mirga Kižienė, Dženasas Kižys, Stefa Gedgaudienė, Irena Gedris-Giedraitienė, Gražina Kampe, Nelė Juškėnienė ir Amanda Muliolienė. Gerardo Juškėno nuotr.

"Neringos" tunto sesės gėlėmis apdovanojo savo vadoves – s. Viliją Klimienę ir s. Liviją Pollock. Gerardo Juškėno nuotr.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

• BIRŽELIO 18 d., 1:30 val. p. p. – Tragiškojo birželio (1941 m. birželio 14 d.) minėjimas. Ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukenėjusius baltijiečius Šv. Jurgio parapijoje. Rengia Amerikos Baltijiečių komiteto skyrius.

• BIRŽELIO 18 d., 10 v. r. – Dievo Motinos parapijos Padėkos šventė ir kun. Gedomino Kijausko S.J. jubiliejus.

• BIRŽELIO 25 d., po Mišių – JAV LB Cleveland, OH apylinkės metinis susirinkimas Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje. Rengia apylinkės valdyba.

• LIEPOS 16 d., 11:30 v. ryto – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

• LIEPOS 29 d., šeštadienį – ketvirtoji "Gijos" gegužinė Beachland Park pokylių

vietoje. Pradžią – 4 v.p.p.

• RUGPJŪČIO 13 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. – Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.

• LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

• GRUODŽIO 16-17 d. – Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

"DIRVAI" AUKOJO:

L.Kazlauskas, Chicago, IL	45
T.Bukaveckas, Chicago, IL	25
Los Ang. Dramos sambūris	25
R.Švarcas, W. Newbur, MA	20
K.Beiga, Lemont, IL	15
I.Kapčius, Daytona B., FL	15
I.Kaunelis, Westland, MI	15
J.Neverauskas, Munster, IN	15
J.Palšis, Palos Hills, IL	15
H.Pikturna, Willowick, OH	15
A. Santvarienė, Boston, MA	15
L.Stungevičienė, Canada	15
G.Treinienė, Seminole, FL	15
S.Džiugas, Oak Lawn, IL	14
J.Balbatas, Cleveland, OH	10
A.Draugelis, Canada	10
N.Kaminskienė, Euclid, OH	10
J.Kluonius, Carp Lake, MI	10
V.Kleiza, Lockport, IL	5
M.Vansauskas, Lyons, IL	5
A.Veličkaitė, Chicago, IL	5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

Cleveland, OH ramovėnų rikiuotė, minint Atminimo dieną Šv. Jurgio parapijos sodelyje. Gerardo Juškėno nuotr.

MOKSLO METŲ UŽBAIGIMO ŠVENTĖ

Neris Klimaitė, Elena Juodišiuotė, Daina Chmieliauskaitė, 3-4 skyriaus mokytoja Vilija Klimienė, Silvija Žvirblytė, Tadas Taraškevičius, Eglė Širvinskaitė ir Lina Bonda. Jono Jasaičio nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama,
teikianti jauką atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS LIETUVA – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Žvirblienė

DIRVA

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojai (Šiam kūriniiui buvo paskirta antroji premija) ARTIMA GIMINĖ

Nijolė Tutkienė

Miesto pakraštyje, liepų ir kaštonų paunksmėje dunkso balti dvaro rūmai, dabar – svetingi Vaikų globos namai. Šiame nuskriaustųjų pasaulyje, kaip ir visur, verda savytas, bet pilnakraujis gyvenimas, persunktas tais pačiais vaikiškais rūpesčiais ir džiaugsmiais, ašaromis ir juoku. Tik kas pajėgtų įsijausti į jų ilgesį, belaukiant artimo žmogaus, jo glostančios rankos? Nežengsi čia, reiklusis praeivi, dulkinais batais!

Laisvalaikis. Rudens saulės nutviekstose žaidimų aikštelėse, sodo vėjelėse, erdvaus kiemo takuose tarp gėlynų knibždėte knibžda lyg skruzdės mažyliai ir paaugliai: žaidžia, gainiojasi, ritasi, pešasi... Kiekvienam norisi parodyti savo apsukrumą, išmone, charakterį, įrodyti savo tiesą. Antai du paaugliai, užlindę už sandėlio kampo, linze kaupia saulės spindulius į vieną tašką – bando uždegti "cigaretę", susuktą iš padžiuvusių lapų.

– Adutė! – slepia vienas stiklą rankovėje; antras meta žemėn besmilkstančią suktinę.

– Ei jūs, išradėjai, – sako ji nepiktai, – balą norit uždegti?

– Mes, mes... – aiškinasi vienas, – tik linzę bandom...

Nesakysite Močiutei?

– Linzę padėkit ten, iš kur paėmėt. Ir Močiutei nesakysiu, jei pažadėsite daugiau nerūkyti. Sutarta?

– Sutarta!

Adutė tiki jais. Jie pasitiki Adute ir jos niekad neapvils.

Nors Adutei yra gerai žinomas kiekvienas kiemo užkampis, žinoma kiekviena galima išdaiga, pražanga ar pokštas, bet visų nepamatysi – nežinosi, kas kokią "naujovę" parsinešė iš miesto vidurinės mokyklos ar pats sugalvojo. Penktokės jau bando dažyti nagus spalvotais pieštukais, šeštokės užleidžia ištartus plaukų kuodus iki pat akių, vyresniosios nejučiomis skelia savo sijonus vis aukščiau.

– Tavo plaukai auksiniai, – sako ji vienai išsidarkiusiai, – o atrodo, kaip nebruktas linų kuodelis.

– Dabar tokia mada. Ir žurnaluose, ir televizijoje rodo...

– Leisk aš tau sušukuosiu taip, kad tave pirmiausia parodys televizijoje.

Adutė ima šukas, išlygina "pakulas", subanguoja jas taip, kad apspitusios draugės net aikčioja. Ji klostosi išlygintas plaukų sruogas ir aiškina, kad žmogaus išorėje turi atsi-

spindėti jo sielos grožis, kad darydamas savo plaukus, blakstienas, drabužius, žmogus priešinasi dieviškai harmonijai, pataikauja šėtono užmačioms. Klausosi mergaitės ir tiki ne tiek jos žodžiais, kurių prasmė joms ne visuomet aiški, kiek jos mikliais, stebuklus darančiais pirštais. Tiki ir Adutė savo augintinėmis: jei ne šiandiena, tai kada nors jos supras, kad ne viskas gražu, kas madinga.

Nelauktas skambutis. Vieni renkasi prie fasadinių durų. Duryse pasirodo žilagalvė direktorė, visų Močiute vadinama.

– Laukiam svečių, – sako ji ramiai, – tikiuos, kad nepadarysit gėdos savo Namams.

Jokio aiškinimo daugiau nereikia. Svečiai iš rajono ar respublikos – ne naujiena. Reikia peržiūrėti kambarius, lovas, drabužius, knygas... Galima dar permąstyti savo šeimos istoriją, jei paklaustų... jie labiau laukia pačių tėvų, artimų giminių, nors daugelis ir nesitiki kada nors juos pamatyti. Kai atvyksta pas kurį nors artimą gimimą (retenybė – motina ar tėvas), tada ne vienas slapčiomis seka laimingąjį ar laimingąją bevaikštančius kieme ar bešnekučiuojančius svečių kambaryje.

Ne, ne dovanėlių jie laukia (jų beveik visuomet atveža apsilankiusieji). Laukia saviškio. Laukia net ir tie, kurie niekuomet nėra girdėję apie savo tėvus ar gimines. O kad jie pasirodytų nors sapne!

Į kiemą įsliuogė lengvoji. Išlipo dvi viešnios, jas pasitiko Močiutė su Adute. Nepažįstamąją pristatė rajono vaikų globos inspektorė:

– Pas mus atvyko viešnia iš Čikagos, Angelina R. Norėtų susipažinti su vaikų padėtim ir galbūt paremti tuo, ko labiausiai reikia.

TRAGIŠKOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Baltijos Valstybių okupacijos 60-mečio minėjimas bei ekumeninės pamaldos už sovietų vykdytų masinių trėmimų aukas ir visus nuo sovietų režimo žuvusius bei nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus įvyks birželio mėn. 18 d., sekmadienį, 1:30 val. p.p. Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje. Pamaldas praves lietuvių, latvių ir estų dvasiškiai. Giedos Latvių baptistų muzikos ansamblis.

Po pranešimo – kavutė ir baltijiečių pabendravimas. Minėjimą rengia ir visus gausiai dalyvauti kviečia Cleveland, OH Baltijiečių komitetas

– Malonu, kad domitės mūsų gyvenimu, – direktorė kaip visuomet buvo ori, mums daug ko reikia, bet tenkinamės tuo, ką turim. Parma iš geros širdies suteiktų džiaugsmo vaikams.

Pasižvalgiusios po kiemą, pasidžiaugusios gėlynais, žvaliais vaikų veidais, suėjo į vidų. Aplinka, vidaus tvarka, patys vaikai viešniai, matyt, patiko, ir ji kažkodėl panorė pasikalbėti su direktore akis į akį. Tegu tuo metu inspektorė pasišneka su auklėmis ar auklėtiniais.

Jiedvi vaikščiavo koridoriais, žvilgtelėdavo į kambarius, stebėjo piešinėlius ant sienų, rankdarbius ant lovatiesių, staliukų, spintelių. Stabtelėjo ties didesniu, įremtu paveikslu.

– Šitas peizažas – irgi jūsų augintinių darbas?

– Taip, vienos mūsų augintinės, gabios menui, kuri...

– Jis man primena mano

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju "Dirvos" talkininkei, panelei Ingridai Janušauskaitei už visokeriopą paslaugą mano gimimo dienos progą.

Jonas Balbatas

tėviškę. Ją palikau dar maža prieš daugelį metų, bet ir dabar savo prisiminimuose matau ją kaip per dūmus. O čia, paveiksle, saulės nušviesta, ji vėl pasirodė kaip gyva: pušynėliai, sodas, berželiai pakeilė...

– O jūsų giminės?

– Artimieji išmirė, tolimųjų nebepažįstu. Likau viena kaip pirštas. Dabar man vis tiek, kur gyventi, kur numirti, – viešnia pastebimai susigraudino ir pakeitė pokalbį. – O pas jus iš tiesų gražu, ramu. Nei triukšmo, nei vaidų, ko reiktų tikėtis iš buvusių beglobių.

– Visko būna. Vaikai, surinkti iš gatvės, atimti iš prasižėrusių tėvų, patyrę alkį, baimę, smurtą, ne taip greitai pamiršta nuoskaudas.

(Tęsinys – kitame numeryje)

JONINĖS

Vašingtono ir Baltimorės Lietuvių jaunimo sąjunga kviečia visus į tradicines Jonines birželio 24 d., 5 v.v., Swains Lock parke, prie Chesapeake and Ohio kanalo, Potomac, MD. Pinsim vainikus, padainuosim, pašoksime ir paieškosim paparčio žiedo. Labai prašom tuos, kurie gali, atvežti gėlių. Galite susisiekti e-mail: javljs@tamos.net

Išleistuvės 2000 metų pavasarį "Tėviškės žiburėlių" darželyje. Iš kairės: Janeta Lee, Aras Klimas, N. Tuljak, Aleksa Sušinskaitė ir Darius Čepulis. Rimvydo Čepulio nuotr.

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service
481-5397
New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire 'hat!
OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm
866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION
1984 - 1999
15
YEARS OF EXCELLENCE

SAVI PAS SAVUS!
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119
DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje 11:00v.r. – 12:00p.p.
Kiekvieną taupdmojį sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000